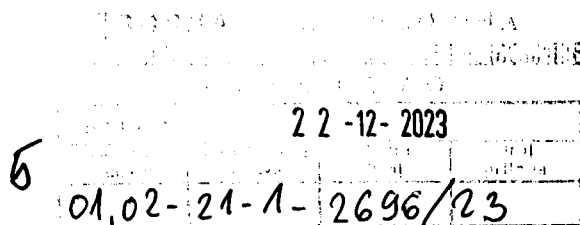

Број: 17-21-3747-2/23
Сарајево, 22. децембар 2023. године

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

Предмет: Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00 и 32/13), достављамо вам:

Споразум о финансирању Годишњег акционог плана за Босну и Херцеговину за 2022. годину између Европске уније коју представља Европска комисија и Босне и Херцеговине коју представља Дирекција за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине. Споразум је потписан 19. септембра 2023. године у Сарајеву, а потписао га је, у име Босне и Херцеговине, г. Един Дилберовић, тадашњи директор Дирекције за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине.

Будући да је Министарство финансија и трезора БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Домова, поред представника Председништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који заступницима, односно делегатима може дати све потребне информације.

С поштовањем,

Прилог:

- текст споразума на 3 (три) службена језика у употреби БиХ
- акт МИП-а БиХ, број: 08/1-42-05-2-12115-3/23 од 15.12.2023. године

Доставити:

- наслову
- архиви

Министарство иностраних послова
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Министарство иностраних послова
21.12.
Jelenc

MFA-BA-MPP
Broj: 08/1-42-05-2-12115-3/23
Datum: 15.12.2023. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

**PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

SARAJEVO, 21.12.2023			
Broj	21	3747-1	

PREDMET: Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o financiranju Godišnjeg akcijskog plana za Bosnu i Hercegovinu za 2022. godinu, između Europske unije koju predstavlja Europska komisija i Bosne i Hercegovine koju predstavlja Direkcija za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, d o s t a v l j a s e ;

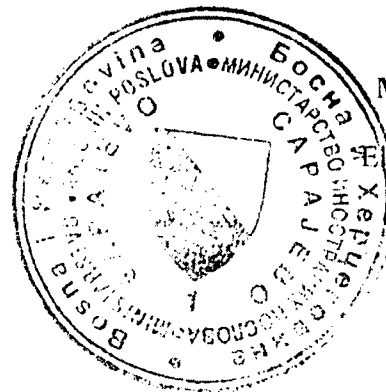
U prilogu akta dostavljamo Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o financiranju Godišnjeg akcijskog plana za Bosnu i Hercegovinu za 2022. godinu, između Europske unije koju predstavlja Europska komisija i Bosne i Hercegovine koju predstavlja Direkcija za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Sporazum je potpisan u Sarajevu 19.09.2023. godine. Potpisnici su u ime Bosne i Hercegovine Edin Dilberović, direktor Direkcije za europske integracije Vijeća ministara BiH, a u ime Europske komisije gospođa Michela Matuella, direktorica za Zapadni Balkan u Generalnom direktoratu za politiku susjedstva i pregovore o proširenju.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je 13. rujna 2023. godine donijelo Odluku broj: 01-50-1-2763-11/23 o prihvatanju predmetnog Sporazuma, kojom je direktor Direkcije za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ovlašten za potpisivanje istog, a koju dostavljamo u prilogu akta.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 32. sjednici održanoj 12.12.2023. godine, utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o financiranju Godišnjeg akcijskog plana za Bosnu i Hercegovinu za 2022. godinu, između Europske unije koju predstavlja Europska komisija i Bosne i Hercegovine koju predstavlja Direkcija za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Molimo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora („Službeni glasnik BiH“ 29/00 i 32/13), provede postupak ratifikacije navedenog Memoranduma.

MINISTAR

Edmedin Konaković

Privitak:

- Kao u tekstu

SPORAZUM O FINANSIRANJU

POSEBNI USLOVI

Evropska komisija, u daljnjem tekstu „Komisija“ koja djeluje u ime Evropske unije, u daljnjem tekstu „Unija“,

s jedne strane, i

Bosna i Hercegovina, u daljnjem tekstu „Korisnik programa IPA III“, koju predstavlja Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine,

s druge strane,

sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1 – Program

- (1) Unija pristaje finansirati, a Korisnik programa IPA III prihvata finansiranje sljedećeg programa:

Godišnji akcioni plan u korist Bosne i Hercegovine za 2022. godinu koji se sastoji od sljedećih akcija:

Akcija 1. EU podrška pravosuđu (EU Support to Justice);

Akcija 2. EU za reformu javne uprave (PAR) Povećani administrativni kapaciteti (EU4 Public Administration Reform (PAR) Increased Administrative Capacity);

Akcija 3. EU za upravljanje javnim finansijama (EU4PFM) (EU4 Public Finance Management);

Akcija 4. Program evropskih integracija (EU Integration Facility);

Akcija 5. EU za okoliš i klimatske promjene (EU4 Environment and Climate Change);

Akcija 6. EU za ljude (Zapošljavanje i socijalna zaštita) (EU4People (Employment and Social Protection)).

Broj globalne obaveze: JAD.1045709

Ovaj program se finansira sredstvima iz budžeta Unije na osnovu sljedećeg osnovnog akta: Instrument pretpristupne pomoći, IPA III¹.

- (2) Ukupni procijenjeni troškovi ovog programa iznose 45.500.000,00 eura, a najveći mogući doprinos Unije ovom programu utvrđen je u iznosu od 45.500.000,00 eura. Od Korisnika programa IPA III ne očekuje se nikakav finansijski doprinos.
- (3) Program će se provoditi u skladu s Akcionim dokumentima koji su navedeni u Dodatku I.

Član 2 – Period izvršenja i operativni period provođenja

- (1) Period izvršenja ovog sporazuma o finansiranju definiran u članu 12. Dodatka II (Opći uslovi) određen je na 12 godina od sklapanja ovog sporazuma o finansiranju.

¹ Uredba (EU) br. 2021/1529 Evropskog parlamenta i Vijeća od 15. septembra 2021. godine kojom se uspostavlja Instrument pretpristupne pomoći (IPA III), SL L 330, 20. 09. 2021, str. 1.

- (2) Trajanje operativnog perioda provođenja, kako je definirano u članu 12. Dodatka II (Opći uslovi), postavljeno je na 6 godina od zaključenja ovog sporazuma o finansiranju.

Član 3 – Adrese i obavještenja

Sva obavještenja koja se odnose na provođenje ovog sporazuma o finansiranju će biti u pisanom obliku i izričito će se pozivati na ovaj program kako je definirano u članu 1, stav 1. i šalju se na sljedeće adrese:

(1) za Komisiju:

Generalna direkcija za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR)
Direkcija D
Rue de la Loi 15
Evropska komisija
B-1049 Bruxelles, Belgija
NEAR-D4@ec.europa.eu

(2) za Korisnika programa IPA III:

Državni IPA koordinator, direktor
Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Đoke Mazalića 5
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
e-mail: kabinet.dei@dei.gov.ba

Član 4 – Kontakt-osoba za OLAF

Kontakt-osoba Korisnika programa IPA III s odgovarajućim ovlaštenjima za direktnu saradnju s Evropskim uredom za borbu protiv prevara (OLAF), s ciljem olakšavanja operativnih aktivnosti OLAF-a je:

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine
e-mail: cfcu@mft.gov.ba

Član 5 – Okvirni sporazumi o finansijskom partnerstvu

Program će se provoditi u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu (FFPA) između Evropske komisije i Bosne i Hercegovine o aranžmanima za provođenje finansijske pomoći Unije Bosni i Hercegovini u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA III), koji je stupio na snagu 20. septembra 2022. godine (u daljnjem tekstu: „Okvirni sporazum“). Ovaj sporazum o finansiranju nadopunjuje odredbe Okvirnog sporazuma. U slučaju sukoba između, s jedne strane, odredbi ovog sporazuma o finansiranju i, s druge strane, odredbi Okvirnog sporazuma, odredbe Okvirnog sporazuma će imati prednost.

Član 6 – Dodaci

- (1) Ovaj sporazum o finansiranju sastoji se od:
- a) ovih posebnih uslova;

- b) Dodatka I: Akcioni dokumenti koji detaljno opisuju ciljeve, očekivane rezultate, aktivnosti, metode provođenja i budžet;
- Dodatak I.1. Akcija 1: EU podrška pravosuđu;
 - Dodatak I.2. Akcija 2: EU za reformu javne uprave (PAR) Povećani administrativni kapaciteti;
 - Dodatak I.3. Akcija 3. EU za upravljanje javnim finansijama (EU4PFM);
 - Dodatak I.4. Akcija 4. Program evropskih integracija;
 - Dodatak I.5. Akcija 5. EU za okoliš i klimatske promjene;
 - Dodatak I.6. Akcija 6. EU za ljude (Zapošljavanje i socijalna zaštita);
 - Dodatak IA: Budžetska tabela.
- (c) Dodatka II: Opći uslovi.
- (2) U slučaju suprotnosti između odredbi Dodataka i odredbi ovih posebnih uslova, prednost se daje odredbama Posebnih uslova. U slučaju suprotnosti između odredbi Dodatka I i odredbi Dodatka II, prednost se daje odredbama Dodatka II.

Član 7 – Zaključivanje i stupanje na snagu

Ovaj sporazum o finansiranju smatra se zaključenim na dan kada ga potpiše posljednja strana, a najkasnije do 31. decembra 2023. godine.

Ovaj sporazum o finansiranju stupa na snagu na dan kada ga potpiše posljednja strana.

Ovaj sporazum o finansiranju je sastavljen u dva istovjetna primjerka na engleskom jeziku, od kojih je jedan predan Komisiji, a jedan Korisniku programa IPA III.

Za Korisnika programa IPA III:

g. Edin Dilberović
Direkcija za evropske integracije
Vijeće Ministara
Bosne i Hercegovine

Datum:

Potpis:

Za Komisiju:

gđa Michela Matuella
v. d. direktora DG NEAR
Direkcija D, Brisel

Datum:

Potpis:

DODATAK I.1

Sporazuma o finansiranju Godišnjeg akcionog plana za Bosnu i Hercegovinu za 2022.

Akциони dokument za EU podršku pravosuđu

1. SINOPSIS

1.1. Tabela sažetka akcije

Naslov	Godišnji akcioni plan za Bosnu i Hercegovinu za 2022. Akциони dokument - EU podrška pravosuđu			
OPSYS	ACT-61466; JAD.1045709			
Osnovni akt	Finansirano u okviru Instrumenta za pretprijetupnu pomoć (IPA III)			
Inicijative Tim Evropa (Team Europe)	Ne			
Zona koja ima koristi od akcije	Ova akcija će se provoditi u Bosni i Hercegovini			
Programski dokument	Programski okvir IPA III			
INFORMACIJE O PRIORITETNIM PODRUČJIMA I SEKTORIMA				
Prozor i tematski prioritet	Prozor 1 – Vladavina prava, osnovna prava i demokratija Tematski prioritet 1: Pravosuđe Tematski prioritet 5: Osnovna prava			
Ciljevi održivog razvoja (SDGs)	Glavni SDG: Cilj 16 Mir, pravda i jake institucije Drugi značajni ciljevi održivog razvoja: Cilj 5. Postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje svih žena i djevojčica			
DAC kod(ovi)¹	Glavna DAC šifra: 15130 Razvoj prava i pravosuđa Podkod 1 – 15131 Politika pravosuđa, zakona i reda, planiranje i administracija Podšifra 2 – 15134 Pravosudni poslovi			
Glavni kanal isporuke @	Bilateralni			
Markeri ² (iz DAC obrasca)	Opći cilj politike @	Nije ciljano	Značajan cilj	Glavni cilj
	Razvoj sudjelovanja/dobro upravljanje	☐	☐	X

¹ DAC sektori (šifre i opisi) navedeni su u prvom i četvrtom stupcu kartice "kodovi namjene" u sljedećem dokumentu: <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/dacandercodelists.htm>

² Za smjernice, pogledajte <https://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-standards/> Idite na "Prikupljanje podataka i resursi za izvješćioce", odaberite Dodatak 2, priloge 18 (politika) i 19 (Rio) direktive o izvješćavanju.

Ako je akcija označena u DAC obrascu kao doprinos jednom od ciljeva opće politike ili RIO načelima kao glavni cilj ili značajan cilj, to bi trebalo biti prikazano u matrici logičkog okvira (u lancu rezultata i/ili pokazateljima).

	Pomoć okolišu	X	☐	☐
	Rodna ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojčica	☐	X	☐
	Razvoj trgovine	X	☐	☐
	Reproduktivno zdravlje majke, novorođenčadi i djeteta	X	☐	☐
	Smanjenje rizika od katastrofa	X	☐	☐
	Uključivanje osoba sa invaliditetom	X	☐	☐
	Ishrana ³	X	☐	☐
	Markeri RIO konvencije @	Nije ciljano	Značajan cilj	Glavni cilj
	Biološka raznolikost	X	☐	☐
	Borba protiv dezertifikacije	X	☐	☐
	Ublažavanje klimatskih promjena	X	☐	☐
	Prilagođavanje klimatskim promjenama	X	☐	☐
Interni markeri⁴	Ciljevi politike	Nije ciljano	Značajan cilj	Glavni cilj
	Povezivanje	X	☐	☐
	Digitalizacija	☐	X	☐
	Migracija ⁵	☐ X	☐	☐
	COVID-19	X	☐	☐
PODACI O BUDŽETU				
Relevantni iznosi	Budžetska linija: 15.020101.01 Ukupni procijenjeni trošak: EUR 3 500 000 Ukupni iznos doprinosa iz budžeta EU u EUR: 3 500 000			
UPRAVLJANJE I PROVEDBA				
Modaliteti provedbe (vrsta finansiranja i način upravljanja)	Modalitet projekta Direktno upravljanje putem: - Grantova			
Relevantni prioriteti i predvodnici iz Ekonomskog i investicionog plana	Prioriteti: “Digitalna tranzicija”, “Upravljanje, vladavina prava, PAR”			

³ Provjerite Priručnik o markeru politike prehrane OECD-DAC-a (*Handbook on the OECD-DAC Nutrition Policy Marker*)

⁴Ovi markeri imaju drugačiji opseg/obrazloženje od DAC kodova. Oni se izvlače iz nivoa raspodjele budžeta i naglaska koji se daje akciji u smislu odabranih glavnih ciljeva. Definicija ciljeva, rezultata, aktivnosti u opisu akcije treba biti u skladu s ovim odjeljkom.

⁵ Za detaljne informacije o programiranju migracije i prisilnog raseljavanju, pogledajte tematske smjernice (*thematic guidance note*) o migraciji i prisilnom raseljavanju; za informacije o migracijskom markeru, pogledati dodatak 2 tematskih smjernica.

za Zapadni Balkan [samo za Zapadni Balkan]	
Krajnji datum za sklapanje Sporazuma o finansiranju	Najkasnije do 31. decembra 2023.
Krajnji datum za zaključivanje sporazuma o doprinosu/delegiranju, ugovora o nabavci i grantu	3 godine nakon datuma zaključenja Sporazuma o finansiranju, sa izuzetkom slučajeva navedenih u članu 114(2) Finansijske uredbe
Indikativni [operativno provedbeni] [prihvatljivi] period	72 mjeseca nakon zaključenja Sporazuma o finansiranju
Krajnji datum za implementaciju Sporazuma o finansiranju	12 godina nakon zaključenja Sporazuma o finansiranju

1.2. Sažetak akcije

Specifični cilj Akcije u potpunosti je u skladu s fokusom programskog okvira IPA III na poboljšanje efikasnosti, integriteta, kvaliteta, odgovornosti, neovisnosti i pristupa pravosuđu u Bosni i Hercegovini. Akcija "EU podrška pravosuđu" ima za cilj doprinijeti usklađivanju pravosudnog sistema Bosne i Hercegovine s evropskim standardima i pravnom tečevinom EU. To će se postići izgradnjom vještina i kapaciteta službenika uključenih u pravosuđe, što će zauzvrat osigurati bolji rad, poboljšani kvalitet sudskih odluka i profesionalizam pravosudnog sistema u skladu s ciljevima IPA III.

Jačanjem profesionalizma, stručnosti i integriteta nosilaca pravosudnih funkcija doprinijet će se povećanju povjerenja građana u pravosudni sistem. Akcija će također pomoći u praćenju provedbe Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina (NWCS), rješavanju zaostataka u procesuiranju predmeta ratnih zločina i jačanju forenzičkih kapaciteta Agencije za forenziku na državnom nivou.

Predložena akcija će doprinijeti SDG-u 16: Promovirati miroljubiva i uključiva društva za održivi razvoj, omogućiti pristup pravdi za sve i izgraditi efikasne, odgovorne i uključive institucije na svim nivoima. Poseban fokus intervencije povezan je s ciljem SDG 16.3: *Promovirati vladavinu prava na nacionalnom i međunarodnom nivou i osigurati jednak pristup pravdi za sve.*

2. OBRAZLOŽENJE

2.1. Kontekst

Vladavina prava je u središtu procesa proširenja. Izvještaj Komisije za 2021. ocjenjuje da je Bosna i Hercegovina u ranoj fazi/dostigla je određeni stepen pripreme u području pravosuđa. Nedostaci u oblastima kvaliteta, neovisnosti, efikasnosti i integriteta pravosuđa i dalje postoje i predstavljaju prijetnju vladavini prava u Bosni i Hercegovini. Kao što je predviđeno Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), Bosna i Hercegovina će pridati važnost konsolidaciji vladavine prava i jačanju institucija na svim nivoima, a posebno u pravosuđu. Saradnja će biti usmjerena na jačanje neovisnosti pravosuđa, poboljšanje njegove efikasnosti i institucionalnih kapaciteta, poboljšanje pristupa pravdi.

U svom Mišljenju (*Avis*) o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji⁶, Komisija ističe mnoge preostale nedostatke u području vladavine prava i zaključuje da će, kako bi pristupni pregovori bili otvoreni, Bosna i Hercegovina morati postići "potreban stepen usklađenosti s kriterijima za članstvo, a posebno političkim kriterijima iz Kopenhagena koji zahtijevaju stabilnost institucija koje garantuju posebno demokratiju i vladavinu prava". Bosna i Hercegovina "će morati temeljno poboljšati svoj zakonodavni i institucionalni okvir kako bi osigurala ispunjavanje niza prioriteta u pogledu demokratije, vladavine prava, osnovnih prava i reforme javne uprave", od kojih je znatan broj namijenjen poboljšanju ukupne situacije u pogledu vladavine prava u zemlji.

Predložena aktivnost osmišljena je tako da podrži vladavinu prava, demokratiju, poštivanje ljudskih prava i međunarodnog prava u Bosni i Hercegovini i doprinese postizanju ciljeva IPA III prozora 1 usmjerenih na neovisnost, odgovornost, kvalitet i efikasnost pravosudnog sistema u Bosni i Hercegovini. Specifični cilj predložene aktivnosti je poboljšanje efikasnosti, integriteta, kvaliteta, odgovornosti, neovisnosti i pristupa pravosudnom sistemu u Bosni i Hercegovini i u potpunosti je usklađen s postojećim politikama u ovoj oblasti. Započela je izrada **nove Strategije reforme pravosuđa za razdoblje 2021.-2027.** i pratećeg Akcionog plana. Do izrade nove Strategije, ciljevi Akcije su koherentni s prethodnom **Strategijom reforme sektora pravde u Bosni i Hercegovini (2014.-2018.)** i **Akcionim planom (2014.-2018., prod. 2019. i 2020.)**.

Programom reforme VSTV-a i njegovim provedbenim planom⁷, usvojenim 19. maja 2021. godine, utvrđuju se strateška i reformska opredjeljenja VSTV-a i uzimaju u obzir zahtjevi Evropske komisije koji se odnose na pravosuđe u Bosni i Hercegovini.

Nadalje, Akcija će u potpunosti iskoristiti pomoć IPA-e kako bi se doprinijelo fokusiranju na daljnje poboljšanje tranzicijske pravde, uključujući rješavanje slučajeva nestalih osoba povezanih sa sukobom, pristup pravdi za sve građane i poboljšanje profesionalizacije sudaca i tužilaca, te pravosudnog sistema u cjelini, uključujući vještine i sposobnosti dotičnih službenika u pravosuđu.

Neovisnost, efektivnost, odgovornost i efikasnost sudstva

Prioriteti djelovanja su koherentni sa općim ciljevima pomoći EU u okviru Tematskog prioriteta 1, za podršku neovisnim tijelima kao što je Visoko sudsko i tužilačko vijeće (VSTV) i unapređenje pravosudnog sistema u cjelini, pomažući im da u potpunosti preuzmu svoju institucionalnu i upravljačku ulogu i ojačaju neovisnost pravosuđa od izvršne vlasti i osiguraju da sudije i tužioci mogu obavljati svoj posao bez nepotrebnog političkog pritiska.

Iako su uspostavljeni normativni i strateški preduvjeti, sistem krivičnog pravosuđa u Bosni i Hercegovini i dalje se suočava sa izazovima u procesuiranju predmeta ratnih zločina zbog nedostatka stručnih i tehničkih kapaciteta. Usvajanjem Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina (NWCS) kao jednog od ključnih zahtjeva navedenih u Mišljenju Komisije za Bosnu i Hercegovinu – ključni prioritet 5, Bosna i Hercegovina je izrazila snažnu opredijeljenost da završi tekuće procese tranzicijske pravde i donese pravdu svim žrtvama i okonča nekažnjivost.

Kroz ovu akciju pružit će se podrška daljnjoj implementaciji Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina koja predstavlja specifičan strateški okvir tranzicijske pravde, koji se isključivo

⁶ COM (2019) 261 i SWD (2019) 222

⁷ VSTV je usvojio i Plan implementacije Programa reformi. Sprovođenje odgovarajućih mjera pratiće se kroz izvještaje koji će se pripremati na tromjesečnoj osnovi, pri čemu će Odjel za evropske integracije i strateško planiranje biti zaduženo za pripremu tih izvještaja. Rezultati implementacije Programa reformi će se izraziti izradom i/ili donošenjem propisa (podzakonskih akata, politika, strategija i sl.), sprovođenjem organizacionih mjera, informatičkim rješenjima (softver, baze podataka, onlajn platforme itd.), razvojem i/ili donošenjem internih dokumenata (planova, izvještaja, analiza i sl.), kroz pripremu i/ili organizaciju i/ili održavanje obuka i primjenom različitih metoda (sprovođenje propisa, uvođenje novih metoda rada, međuinstitucionalna saradnja itd.).

bavi procesuiranjem ratnih zločina, lociranjem i identifikacijom posmrtnih ostataka žrtava ovih zločina, u većini slučajeva i nestalim osobama i nastavkom provođenja forenzičkih aktivnosti u istragama ratnih zločina.

Dalje podsticanje procesa tranzicijske pravde

Bosna i Hercegovina je potpisnica **Zajedničke deklaracije o nestalim osobama u okviru Berlinskog procesa za Zapadni Balkana 2018.**⁸ koju su potpisali šefovi vlada svih zemalja učesnica Berlinskog procesa. Potpisnici su se obavezali da će „...osigurati nepristrasne i efikasne istrage u slučajevima nestalih osoba u skladu sa međunarodnim standardima ljudskih prava...” i „...obavezali su se da će dalje razvijati domaće forenzičke institucije...”

Rješavanje slučajeva nestalih osoba vezanih za sukobe, kojih je u Bosni i Hercegovini ostalo oko 7.500, ne samo da štiti ljudska prava porodica nestalih i promovira mirna i inkluzivna društva, već i značajno doprinosi uspostavljanju vladavine prava omogućavanjem pravosuđu da procesuiraju predmete ratnih zločina. Stoga je važno jačati efikasnost i podizati profesionalne standarde u institucijama koje vode proces i na taj način pružiti stručnu podršku pravosuđu u procesu odgovaranja za osobe nestale u sukobu.

Opredijeljenost Bosne i Hercegovine rješavanju pitanja slučajeva nestalih osoba vezanih za sukobe nedavno je demonstrirana potpisivanjem Tehničkog sporazuma između Međunarodne komisije za nestale osobe i Instituta za nestale osobe Bosne i Hercegovine u junu 2021. godine. Sporazum jača saradnju sa ciljem da se u skladu sa vladavinom prava pronađe što veći broj nestalih osoba, kako bi se podržala prava svih porodica nestalih osoba na istinu i pravdu. Prema Sporazumu, Međunarodna komisija za nestale osobe nastavit će pružati tehničku pomoć tužilaštvima na svim nivoima i Institutu za nestale osobe u ekshumaciji tajnih grobnica i u mrtvačnicama, kao i obezbjeđivanju DNK testiranja i uparivanju podataka u svrhu identifikacije slučajeva nestalih osoba u vezi sa sukobom. Međunarodna komisija za nestale osobe pomoći će Bosni i Hercegovini da dalje razvije svoje forenzičke kapacitete i približi ih standardima EU. Bosna i Hercegovina, uz pomoć Međunarodne komisije za nestale osobe, do sada je riješila 75 posto od 30.000 osoba prijavljenih kao nestalih kao posljedica sukoba iz 1990-ih, što je rezultat bez presedana na globalnom nivou.

Shodno tome, Akcija će se baviti preporukama **Izveštaja stručnjaka o pitanjima vladavine prava u Bosni i Hercegovini (2019.)**⁹ u kojem se ističe da se inicijative VSTV-a za poboljšanje kvaliteta pravosuđa moraju konsolidirati i proširiti.

2.2. Analiza problema

Kratka analiza problema

Brzo donošenje pravde, uključujući i one u privrednim predmetima, od najveće je važnosti za održavanje i promoviranje ekonomskog rasta kroz bolje poslovno okruženje, kako je jasno navedeno u Izveštaju stručnjaka o pitanjima vladavine prava u Bosni i Hercegovini. S obzirom da je Bosna i Hercegovina jedna od zemalja s relativno velikim brojem sudija po glavi stanovnika, pravosudni sistem Bosne i Hercegovine svoju efikasnost i kvalitet treba zasnivati na punoj iskorištenosti postojećih sudskih kapaciteta i **reorganizaciji poslovnih procesa**. Rezultati koje je VSTV BiH postiglo kroz aktivnosti na reorganizaciji poslovnih procesa temelj su za poduzimanje aktivnosti u ovoj oblasti. Analiza dosadašnje obrade predmeta pokazala je da je faza od podnošenja tužbe sudu do uzimanja predmeta u rad od strane dodijeljenog suca preduga. Kvalitetno i efikasno vođenje trgovačkih sudova/trgovačkih odjela omogućuje brzo i dosljedno rješavanje sporova, čime se stvara pravna sigurnost koja će doprinijeti stvaranju atraktivnog okruženja za poslovanje i ulaganja.

Osim toga, tužilaštva se bore s nedostatkom specijalizirane ekspertize i nedovoljnim kapacitetima za efikasno istraživanje privrednog kriminala. U tom cilju, finansijski stručnjaci su pružali podršku tužilaštvima u najsloženijim predmetima privrednog i organiziranog kriminala, korupcije i finansijskih istraga, te pružali

⁸ <https://www.icmp.int/wp-content/uploads/2018/09/Deklaracije.pdf>

⁹ <http://europa.ba/wp-content/uploads/2019/12/ExpertReportonRuleofLawissuesinBosniaandHerzegovina.pdf>

rezultate u smislu boljeg kvaliteta istraga i optužnica, bržeg procesuiranja zaostalih predmeta i sl. Finansijske prevare ugrožavaju ekonomsku stabilnost i privredni razvoj, dovode do rasta nezaposlenosti, rasta socijalne napetosti, političkih sukoba i nestabilnosti općenito. **Jačanje kapaciteta tužilaštva za istrage privrednog kriminala** u konačnici će pomoći u borbi protiv prijetnji integritetu finansijskog sistema. Osim ekonomskog prosperiteta, borba protiv korupcije je od visokog prioriteta za Bosnu i Hercegovinu u procesu usklađivanja s pravnom tečevinom EU.

Dosadašnje aktivnosti Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV) na objavljivanju sudskih odluka provodile su se u saradnji sa Sudom Bosne i Hercegovine, Vrhovnim sudom Republike Srpske, Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine i Apelacionim sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Kako su ovi sudovi najviši sudovi u Bosni i Hercegovini, njihove odluke i pravna stajališta utiču na usklađivanje sudske prakse u okviru njihovih nadležnosti. Odluke nižih sudova objavljuju se u centralnom sistemu samo ako se odnose na predmete koje su donijeli najviši sudovi u Bosni i Hercegovini. S tim u vezi potrebno je unaprijediti transparentnost rada drugostepenih sudova i ujednačavanje sudske prakse na ovom nivou objavljivanjem odluka kantonalnih/okružnih sudova putem centralne baze podataka. Nadalje, VSTV je svjesno da postoji javni interes za uvid u odluke nižih sudova, posebno u predmetima koji su medijski praćeni. Također, odluke nižih sudova važne su za sudsku praksu, posebno s obzirom na to da u određenim predmetima vrhovni sudovi ne mogu odlučivati o žalbi zbog zakonskih ograničenja, na primjer: vanparnični predmeti, izvršni, prekršajni predmeti i krivični predmeti za krivična djela za koja je zakonom propisana najviša kazna ili kazna zatvora do 10 godina, ako posebnim zakonom nije određena nadležnost drugog suda. Također, odlučivanje u upravnim sporovima završava na nivou kantona, budući da u ovim sporovima nije propisana mogućnost žalbe. Vrhovni sudovi u tim slučajevima mogu postupati samo po vanrednim pravnim lijekovima čiji je doseg ograničen.

Izveštaj Komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2020. navodi da su "vlasti poduzele ograničene mjere kako bi se pozabavile nalazima Izveštaja stručnjaka o pitanjima vladavine prava ("Priebeov izvještaj"). U parlamentarnu proceduru idu izmjene integriteta; njihovo donošenje ključno je za uspostavu vjerodostojnog i rigoroznog sistema provjere finansijskih izvještaja nosilaca pravosudnih funkcija. Trajni i očiti znakovi pogoršanja i dalje zahtijevaju hitne mjere za jačanje integriteta i ponovno sticanje povjerenja građana u pravosuđe. VSTV je u maju 2021. usvojio Program reforme VSTV-a za razdoblje 2021.-2023., uključujući mjere za jačanje kvaliteta, integriteta, efikasnosti pravosuđa i borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije. VSTV mora osigurati njegovu brzu provedbu i hitno omogućiti reforme u oblastima koje su u njegovoj direktnoj nadležnosti, posebno onima koje ne zahtijevaju zakonske izmjene."

U izvještaju Komisije za 2022. o Bosni i Hercegovini naglašava se da se **Revidirana državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina**, usvojena 24. septembra 2020., **mora efikasno provoditi**.¹⁰ Kao što je ranije navedeno, Revidirana državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina uspostavlja sveobuhvatan strateški pristup i strateški okvir za pravosuđe za bavljenje predmetima ratnih zločina pred sudovima i tužilaštvima i propisuje obavezu okončanja nekažnjivosti rješavanjem prioritarnih i složenih predmeta pred pravosuđem na državnom nivou, dok manje složeni predmeti trebaju biti riješeni pred nivoima pravosuđa entiteta i Brčko Distrikta do kraja 2023. godine.

Revidirana Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina se provodi, uprkos propustu Vijeća ministara da imenuje novo nadzorno tijelo. U okviru svog mandata, VSTV je proaktivno nadziralo rad tužilaštava i sudova na provođenju strategije. I dalje je potrebno nadzorno tijelo koje će osigurati sveobuhvatan nadzor, potvrditi odluke potrebne za poboljšanje procesuiranja ratnih zločina, potvrditi provedbu strategije i osigurati kontinuirano finansiranje. Vijeće ministara bi trebalo brzo uspostaviti novo nadzorno tijelo.

Regionalna pravosudna saradnja u procesuiranju predmeta ratnih zločina zahtijeva daljnja poboljšanja. Bilateralni protokoli o saradnji u predmetima ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida između Tužilaštva Bosne i Hercegovine i tužilaštava Srbije, Hrvatske i Crne Gore pomogli su u smanjenju nekažnjivosti pravosuđa, ali se ne koriste sistematično. Uz pomoć tužioca iz Mehanizma, saradnja sa Srbijom

¹⁰ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/bosnia-and-herzegovina-report-2022_en_str.18

dovela je do većeg broja ustupanja postupaka i podizanja optužnica u predmetima ustupljenim iz Bosne i Hercegovine, ali to je do sada rezultiralo samo jednom osuđujućom presudom. Saradnja s Hrvatskom i dalje se suočava s brojnim preprekama u pogledu pravosudne pomoći, a neke su istrage u toku i nisu dovele do optužnica. Protokol s Crnom Gorom doveo je do istraga nakon ustupanja dokaza iz Mehanizma.

Od 238 predmeta do kraja 2021. godine, 94 postupka (protiv 100 osoba) su u toku zbog nedostupnosti optuženih osoba. Budući da imaju više državljanstava, te osobe često borave u susjednim zemljama. To im omogućuje bijeg od pravde iskorištavanjem zabrana izručenja vlastitih državljana za krivična djela genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina. Oni također imaju koristi od nedostatka napretka susjednih jurisdikcija u rješavanju dotičnih zločina. Srbija još uvijek ne uspijeva izvršiti pravomoćnu kaznu izrečenu u Bosni i Hercegovini 2014. protiv Novaka Đukića, uprkos dostupnosti osnovnih instrumenata međunarodne pravosudne saradnje. Određeni broj međunarodnih potjernica (Crvena potjernica Interpola) koje je Bosna i Hercegovina raspisala za optuženima za ratne zločine i dalje nije proveden. Isto tako, Duško Kornjača optužen za zločine protiv čovječnosti 2015. i Tomislav Kovač optužen za genocid 2018. slobodno borave u Srbiji.

Smanjenje zaostataka u *predmetima ratnih zločina* koje je u toku i dalje kasni, što dovodi u sumnju dovršetak procesuiranja ratnih zločina do kraja 2023. S procijenjenih 1 210 predmeta u julu 2013., neriješeni predmeti ratnih zločina smanjeni su na 492 (- 59,5%) do kraja 2021.; oko 311 od njih su složeni predmeti (63,5%). Procjenjuje se da su 174 predmeta protiv 393 osobe (35,5% neriješenih predmeta) u toku zbog nedostupnosti osumnjičenih. Bez pojačane regionalne saradnje, do kraja 2023. godine zaostaci u predmetima ratnih zločina uglavnom će se sastojati od osumnjičenih koji nisu dostupni pravosuđu Bosne i Hercegovine. U 2021. godini broj potvrđenih optužnica (13) i stopa osuđujućih presuda (85%) ostali su stabilni u entitetima i Brčko Distriktu. Iako je napredak primjetan na državnom nivou s 15 potvrđenih optužnica i stopom osuđujućih presuda od 86%, još uvijek ima prostora za napredak. Tužilaštvo bi trebalo pojačati napore u procesuiranju najsloženijih predmeta (25 manje složenih predmeta ustupilo je entitetima i Brčko Distriktu u 2021. godini) te nastaviti poboljšavati kvalitet istraga i optužnica.

U izvještaju Komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. navodi se da je "Neriješena sudbina nestalih osoba zabrinjavajuća. 7.532 osobe još uvijek se vode kao nestale uslijed sukoba. [...] Nedostatak lokalnih forenzičkih kapaciteta [...] otežava identifikaciju. Potrebni su daljnji naponi [...] kako bi se riješilo pitanje osoba koje su nestale u vezi sa sukobima 1990-ih." Od 1996. godine Međunarodna komisija za nestale osobe (ICMP) usmjerava napore da pomogne Bosni i Hercegovini da locira i identificira svoje nestale. ICMP je pomogao pravosuđu Bosne i Hercegovine na svim nivoima i INO-u Bosne i Hercegovine u ekshumaciji nekoliko hiljada masovnih i pojedinačnih grobnica u Bosni i Hercegovini; ICMP je prikupio gotovo 74 000 referentnih uzoraka od srodnika nestalih osoba, obradio preko 53 000 uzoraka DNK iz skeletnih ostataka i izradio DNK izvještaje koji predstavljaju preko 15 000 osoba i gotovo 18 000 izvještaja o reasocijacijama pojedinih dijelova tijela. Međutim, oko 7.500 osoba još uvijek se vode kao nestale, a kontinuirano forenzičko vještačenje i podrška nužni su za rješavanje ovog otvorenog pitanja koje još uvijek pogađa veliki dio stanovništva i jedno je od najspornijih političkih pitanja. Osiguravanje nastavka pružanja forenzičkih usluga i njihove održivosti također je ključno za rješavanje slučajeva nestalih migranata, žrtava trgovine ljudima i drugih vrsta krivičnih slučajeva koji uključuju identifikaciju žrtava.

Neriješena sudbina nestalih osoba koje su nestale tokom sukoba 1990-ih ostaje ključno pitanje koje treba riješiti na Zapadnom Balkanu. Uprkos stalnom napretku u identifikaciji (70 osoba u 2021. i 127 u prvoj polovini 2022.), 7 590 osoba i dalje se vode kao nestale kao rezultat sukoba. Potrebni su daljnji naponi na regionalnom nivou putem grupe za nestale osobe osnovane 2018. u okviru Berlinskog procesa za jačanje saradnje".

Opis glavnih aktera

Glavni akteri akcije su: VSTV Bosne i Hercegovine, sudovi, tužilaštva, Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine (MP), Ministarstvo pravde Republike Srpske (MP RS), Federalno ministarstvo pravde (FMP), deset kantonalnih ministarstava pravde, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Institut za nestale osobe Bosne i Hercegovine, strukovna udruženja, akademska zajednica, nevladine organizacije i drugi organi izvršne vlasti.

3. OPIS AKCIJE

3.1. Logika intervencije

Opći cilj (utjecaj) ove akcije je usklađivanje pravosudnog sistema Bosne i Hercegovine s evropskim standardima i pravnom tečevinom EU.

Specifični cilj(evi) (ishodi) ove akcije su:

1. Unaprijediti efikasnost, integritet, kvalitet, odgovornost, neovisnost i pristup pravosudnom sistemu u Bosni i Hercegovini.

Rezultati koje ova akcija treba ostvariti, a koji doprinose odgovarajućim specifičnim ciljevima (ishodima), su:

Doprinos ishodu 1 (ili specifičnom cilju 1)

- 1.1 Povećati nadležnost sudova i tužilaštava
- 1.2 Jačati integritet nosilaca pravosudnih funkcija
- 1.3 Dalje poboljšati efikasnost procesuiranja predmeta ratnih zločina u pravosudnom sistemu Bosne i Hercegovine
- 1.4 Osigurati pružanje forenzičke pomoći u istragama ratnih zločina

Ako se poveća efikasnost, kompetentnost sudova i tužilaštava (**Rezultat 1.1**), a VSTV, tužilaštva, pravosudna i druga relevantna tijela ostanu predani i uključeni u procese reforme pravosuđa, efikasnost, integritet, kvalitet, odgovornost, neovisnost i pristup pravosudnom sistemu u Bosni i Hercegovini će biti poboljšani (**Ishod 1**).

Ako ojača integritet nosilaca pravosudnih funkcija (**Rezultat 1.2**), a institucije korisnice ostanu uključene u proces reforme pravosuđa, poboljšat će se efikasnost, integritet, kvalitet, odgovornost, neovisnost i pristup pravosudnom sistemu u Bosni i Hercegovini (**Ishod 1**).

Ako se osigura pomoć u istragama ratnih zločina (**Rezultat 1.3**), osigurat će se daljnje smanjenje broja neriješenih predmeta ratnih zločina u Bosni i Hercegovini (**Ishod 1**).

Ako se osigura pružanje forenzičke pomoći u istragama ratnih zločina (**Rezultat 1.4**) i ako se lociraju tajne grobnice, ekshumirani i biološki uzorci se podnose Međunarodnoj komisiji za nestale osobe na DNK testiranje, a institucija korisnica ostaje predana daljnjem razvoju svojih DNK sposobnosti, poboljšat će se efikasnost, integritet, kvalitet, odgovornost, neovisnost i pristup pravosudnom sistemu u Bosni i Hercegovini (**Ishod 1**).

Ako se poboljša efikasnost, integritet, kvalitet, odgovornost, neovisnost i pristup pravosudnom sistemu u Bosni i Hercegovini (**Ishod 1**) i relevantna tijela u Bosni i Hercegovini budu opredijeljena da zauzmu usklađen i koordiniran pristup za provedbu reformi u sektoru pravde, pravosudni sistem Bosne i Hercegovine će biti usklađen s evropskim standardima i pravnom tečevinom EU (**Utjecaj**).

3.2. Indikativne aktivnosti

Aktivnosti u vezi sa Rezultatom 1.1: Povećani učinak i nadležnost sudova i tužilaštava, kao i Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV)

Aktivnost 1.1.1: Uspostavljanje sistema trijaže u privrednim odjelima / privrednim sudovima kroz organizaciju poslovnih procesa

Ova aktivnost ima za cilj efikasnije korištenje postojećih ljudskih resursa i kraće vrijeme potrebno za postupanje po predmetima. Ove aktivnosti će omogućiti sudijama da se fokusiraju na donošenje meritornih odluka, što će u konačnici dovesti do veće produktivnosti, poboljšanja kvaliteta sudskih odluka i pravne sigurnosti. Uspostavljanje sistema trijaže u privrednim sudovima/privrednim odjelima pilot sudova odvijalo

bi se u dvije faze. Prva faza bi uključivala razvoj sistema trijaže usvajanjem seta dokumenata i alata kroz rad i aktivnosti radne/stručne grupe, dok bi druga faza uključivala pilotiranje uspostavljenog oblika trijažnog sistema u odabranom broju privrednih sudovi/privrednih odjela pilot sudova. Novouspostavljeni sistem trijaže će omogućiti bržu obradu privrednih predmeta kroz neposredan pregled i analizu prirode predmeta zaprimljenih u sudu, bolju koordinaciju sudija i ostalog osoblja, skraćivanje trajanja postupaka, oslobađanje sudija od procesnih zadataka.

Aktivnost 1.1.2: Angažiranje finansijskih stručnjaka za podršku finansijskim istragama u predmetima privrednog i drugih srodnih kriminala

Angažiranje finansijskih stručnjaka će podržati inkluzivnije istrage i proaktivno prikupljanje dokaza u predmetima privrednog kriminala, organiziranog kriminala i korupcije, uključujući izdavanje ciljanih naloga za pretres i oduzimanje predmeta u početnim fazama istrage. Ta aktivnost će pružiti podršku tužilaštvima u vođenju finansijskih istraga i doprinijet će poboljšanju kredibiliteta napora na jačanju integriteta pravosuđa.

Aktivnost 1.1.3: Uspostavljanje odjela sudske prakse u odabranim kantonalnim/okružnim sudovima

Predloženom aktivnošću VSTV će inicirati uspostavu odjela za sudsku praksu u odabranim kantonalnim/okružnim sudovima (pilot sudovi), koristeći iste ili slične principe kao što je učinjeno u najvišim sudovima. Pilot sudovi će biti odabrani kada počne realizacija predložene aktivnosti i trebalo bi da pokriju dva suda sa većim prilivom predmeta i dva suda sa manjim prilivom predmeta, vodeći računa i o geografskoj pretežnosti. Dodatno osoblje radit će na jačanju kapaciteta drugostepenih sudova, a paralelno će se povećati kapacitet VSTV-a za objavljivanje odluka drugostepenih sudova putem centralne baze. Veća transparentnost rada drugostepenih sudova i usklađivanje sudske prakse i na ovom nivou bi, pored napora koji se trenutno ulažu sa najvišim sudovima, doprinijelo pravnoj sigurnosti građana, a time i ugledu pravosuđe u cjelini.

Aktivnost 1.1.4: Jačanje kapaciteta VSTV-a za praćenje Programa i Strategije reforme

VSTV je u maju 2021. godine usvojilo Program reforme VSTV-a za period 2021-2023, koji uključuje mjere za jačanje kvaliteta, integriteta, efikasnosti pravosuđa i borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije. VSTV mora osigurati njegovu brzu provedbu i hitno omogućiti reforme u oblastima koje su u njegovoj direktnoj nadležnosti, a to su one koje ne zahtijevaju izmjene zakona. Postoji potreba da se razvije i usvoji nova Strategija za reformu sektora pravde 2021-2027 i akcioni plan kako bi se zamijenili oni koji su istekli 2018. godine, prije svega uspostavljanjem vjerodostojnog vremenskog okvira za implementaciju i osiguranjem adekvatnog praćenja i finansiranja. Na sastanku radne grupe moglo se samo zaključiti da je potrebno još raditi prije nego što se proces završi, posebno izrada finansijskih i evaluacionih planova implementacije, sprovođenje javnih konsultacija o nacrtu, dobijanje mišljenja relevantnih institucija i organa.

Kroz predloženu aktivnost VSTV će biti osposobljeno za praćenje Programa i Strategije reforme i uspostavljanje političkog dijaloga o reformi i predloženim korektivnim radnjama.

Aktivnosti u vezi sa Rezultatom 1.2 Ojačan integritet nosilaca pravosudnih funkcija

Aktivnost 1.2.1: Jačanje kapaciteta VSTV-a za praćenje finansijskih izvještaja nosilaca pravosudnih funkcija i provođenje planova integriteta

Ova aktivnost će podrazumijevati jačanje kapaciteta VSTV-a za efikasno praćenje i kontrolu finansijskih izvještaja nosilaca pravosudnih funkcija u skladu sa novim zakonskim okvirom koji regulira sadržaj i podnošenje izvještaja i njihovo praćenje. Ovaj okvir je zasnovan na relevantnim preporukama iz Stručne provjere (Peer Review), na osnovu kojih će VSTV vršiti kontrolu finansijskih tokova, procjenu kriterija rizika, tačnost dostavljenih podataka i moguće postojanje sukoba interesa. Aktivnost će uključivati podršku VSTV-u da razvije i uskladi sa zakonskim okvirom procedure za provjeru finansijskih izvještaja nosilaca pravosudnih funkcija, izvrši prikupljanje, provjeru podataka dostavljenih u izvještajima nosilaca pravosudnih funkcija i objavljivanje određenih segmenata finansijskih izvještaja nosilaca pravosudnih funkcija u skladu sa relevantnim zakonskim okvirom.

Aktivnosti vezane za Rezultat 1.3:

Aktivnost 1.3.1: Dalje jačanje vladavine prava kroz jačanje i olakšavanje procesa tranzicijske pravde u Bosni i Hercegovini i punu implementaciju Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina

Aktivnost ima za cilj jačanje ljudskih i materijalnih kapaciteta u odabranim sudovima i tužilaštvima, sposobnih da na vrijeme i efikasno provedu Revidiranu državnu strategiju za ratne zločine i riješe sve neriješene predmete ratnih zločina. Nadalje, aktivnost je usmjerena na unapređenje profesionalnih vještina sudija i tužilaca koji rade na ovim predmetima, osiguravajući kvalitetan i nesmetan pristup pravdi u ovoj oblasti. Konačno, aktivnosti će osigurati adekvatne ljudske kapacitete VSTV-a BiH za obavljanje redovnog nadzora nad dinamikom procesuiranja ratnih zločina u sudovima i tužilaštvima i pružanje strateške i operativne stručne i administrativne podrške VSTV-u BiH i Nadzornom tijelu za nadzor nad provođenjem Revidirane NWCS. Očekivani rezultati imaju za cilj uspostavljanje kapaciteta pravosuđa koje je u potpunosti sposobno da se uhvati u koštac sa zaostalim predmetima ratnih zločina i kompletira procese tranzicijske pravde u pravosuđu primjenom Revidirane NWCS.

Ova konkretna aktivnost trebala bi predvidjeti dodjelu direktnog granta Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine (MFT BiH). Naime, Ministarstvu će biti dodijeljena sredstva koja će ono dalje alocirati relevantnim akterima u pravosuđu za implementaciju Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina. Osim sudova i tužilaštava, ovu podršku će imati i VSTV BiH i Ministarstvo pravde BiH, u okviru tekućeg programa IPA 2019 „EU za tranzicionu pravdu“.

Naime, oslanjajući se na trenutnu efektivnu akcionu strukturu u okviru koje je program IPA 2019 “EU za tranzicijsku pravdu” u direktnom modalitetu granta dodijeljen Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine, važno je naglasiti da program IPA 2022 treba provoditi na isti metodološki način. Za nesmetan nastavak podrške EU potrebno je obezbijediti poseban sporazum o grantu između EU i Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a posebno dodijeljena sredstva je potrebno osigurati za nesmetani nastavak primanja podrške EU. Uzimajući u obzir da se tekući program IPA 2019 „Unaprijeđenje procesuiranja predmeta ratnih zločina u Bosni i Hercegovini“ završava 2022. godine, od najveće je važnosti da implementacija IPA 2022 počne najkasnije u 1. kvartalu 2023. godine, blagovremenim obezbjeđivanjem odvojenog granta Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine, u cilju nesmetanog završetka procesa tranzicijske pravde.

Aktivirat će se koordinacija i ostvarivanje sinergije sa regionalnim programima u oblasti tranzicijske pravde koje provode IRMCT i UNDP.

Aktivnosti u vezi sa rezultatom 1.4: Osigurana forenzička pomoć u istragama ratnih zločina

Aktivnost 1.4.1. Pružanje stručne pomoći bosanskohercegovačkom pravosuđu za iskopavanje, ispitivanje i identifikaciju žrtava prisilnih nestanaka iz tajnih grobnica u okviru istraga ratnih zločina;

ICMP će pružiti praktičnu pomoć, u skladu s najvišim međunarodnim standardima, za iskopavanje tajnih grobnica u Bosni i Hercegovini, prema sudskom nalogu. Za svaku grobnicu ICMP će poduzeti jedan ili više od sljedećih koraka:

- Sprovesti pripremno uredsko istraživanje i analizu dostupne relevantne dokumentacije prije terenskih operacija
- Pružiti praktičnu pomoć u ekshumacijama na terenu, forenzičkoj antropološkoj analizi i ispitivanju pronađenih posmrtnih ostataka, pregledu i identifikaciji.
- Podrška mrtvačnicama, uključujući analizu toka rada, forenzičko antropološko ispitivanje i pregled prethodno ekshumiranih slučajeva ljudskih ostataka.
- U saradnji sa tužilaštvima i INO raditi na implementaciji preporuka za rješavanje slučajeva u mrtvačnicama u zemlji.

- Analizirati ante mortem i post mortem podatke korištenjem namjenskih modula baze podataka koji su dio ICMP-ovog sistema za upravljanje podacima.
- Tužilaštvu Bosne i Hercegovine dostaviti detaljne izvještaje o iskopavanju i foto dokumentaciju koja dokumentuje rezultate tehničke pomoći ICMP-a.
- Omogućiti obuku tužiocima nadležnim za predmete ratnih zločina u primjeni forenzičke arheologije, forenzičke antropologije i DNK u istragama ratnih zločina

Aktivnost 1.4.2. Nastavak DNK testiranja i uparivanja bioloških uzoraka u svrhu identifikacije ljudi

ICMP će vršiti DNK testiranje i uparivanje porodičnih referentnih uzoraka (krvi) koje prikupi od članova porodica nestalih osoba, te postmortalnih (zuba ili kosti) bioloških uzoraka, koji se dostavljaju po nalogu tužioca. Velike baze podataka DNK profila nestalih osoba i porodica upoređuju se pomoću ICMP-ovog specijaliziranog softvera za baze podataka. ICMP će domaćim vlastima dostavljati izvještaje o podudaranju DNK kako bi se olakšala ljudska identifikacija nestalih osoba i, kada je to potrebno, upozoriti ih na neophodne naknadne radnje. Ljudska identifikacija slučajeva nestalih osoba, od kojih su većina žrtve ratnih zločina, u velikoj mjeri podržava istragu i procesuiranje predmeta ratnih zločina od strane Tužilaštva Bosne i Hercegovine.

Aktivnost 1.4.3. Jačanje domaćih tehničkih kapaciteta u DNK analizi kako bi se pružila dugoročna podrška tužilaštvima

Na osnovu tehničkog sporazuma sa Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine i Tužilaštvom Bosne i Hercegovine, ICMP će pružiti tehničku pomoć Agenciji za forenzička ispitivanja i vještačenja Bosne i Hercegovine, uključujući:

- Pružanje savjeta i smjernica u cilju dobijanja ISO akreditacije u koracima u DNK analizi obrade post mortem uzoraka
- Pomoć u pripremi internih SOP-a Agencije i 5-godišnjeg plana razvoja
- Pomoć u nabavci opreme i potrošnog materijala, neophodnog za DNK analizu
- Pomoć pri upućivanju dodatnog stručnog osoblja
- Obuka i mentorstvo osoblja DNK laboratorija

3.3. Integriranje

Zaštita okoliša, klimatske promjene i biodiverzitet

Akcija i aktivnosti koje proizilaze iz akcije neće imati veći i negativan utjecaj na okoliš, niti će ugroziti životnu sredinu, zdravlje i sigurnost u budućnosti. Aktivnosti koje proizilaze iz ove akcije bit će realizirane na ekološki najprihvatljiviji mogući način. Istovremeno, jedan od rezultata sveukupne digitalizacije javne uprave bit će koherentnost politike i promocija zelene uprave s ciljem smanjenja upotrebe papira, što će doprinijeti i očuvanju okoliša i zelenoj agendi.

Rodna ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojčica

Strateški i regulatorni okvir za ravnopravnost spolova u Bosni i Hercegovini postavljen je Gender akcionim planom Bosne i Hercegovine za period 2018-2022.¹¹ i Zakonom o ravnopravnosti spolova¹². Procijenjena

¹¹ https://arsbih.gov.ba/wp-content/uploads/2019/02/GAP-BIH-2018-2022_ENG.pdf

¹² Službeni glasnik BiH, br. 32/10

pomoću OECD DAC markera rodne politike, predložena akcija bi se mogla ocijeniti ocjenom 1, jer je rodna ravnopravnost važan i promišljen cilj, ali ne i glavni razlog za poduzimanje intervencija. Kontinuirana podrška procesuiranju predmeta ratnih zločina treba da obuhvati pružanje usluga podrške žrtvama ratnih zločina i svjedocima, posebno u pogledu obezbjeđivanja sigurnog okruženja za žrtve ratnih zločina (najčešće žene). Kad god je relevantno, određene potrebe žena i djevojčica posebno će se uzeti u obzir, putem rodno razvrstanih statistika i indikatora i/ili rodno odgovornih budžeta u skladu sa zahtjevima strategije EU za rodnu ravnopravnost za period 2020-2025¹³.

Nadalje, utjecaj predložene Akcije će doprinijeti stvaranju ambijenta za ostvarivanje ciljeva Strategije EU za rodnu ravnopravnost 2020-2025 i Rodnog akcionog plana III¹⁴, posebno u sljedećim tematskim oblastima: „Osiguravanje slobode od svih oblika rodno zasnovanog nasilja” i “Promoviranje ravnopravnog učešća i liderstva”.

Ljudska prava

Intervencije koje se finansiraju kroz ovu akciju težit će promoviranju nediskriminatorskih praksi i postupaka i zabrani bilo kojeg oblika rodno zasnovanog nasilja, nezakonite diskriminacije uključujući rasu, boju kože, vjeru, nacionalno porijeklo, političku pripadnost, spol, godine, bračni status, ili invalidnost; ekonomska i socijalna prava i osnaživanje djevojaka i žena; ravnopravno učešće i vođstvo. Dužna pažnja će se takođe posvetiti poštovanju ljudskih prava i integraciji principa ljudskih prava u poduzete intervencije.

Na osnovu temeljnih principa promoviranja ravnopravnosti i borbe protiv diskriminacije, učešće u akciji će biti zagarantovano na osnovu jednakog pristupa bez obzira na spol, rasno ili etničko porijeklo, vjeru ili uvjerenje, invaliditet, godine ili seksualnu orijentaciju kao i uzimajući u obzir promocija i učešće osoba sa invaliditetom.

3.3. Rizici i naučene lekcije

Kategorija	Rizici	Vjerovatnoća (Visoka/ srednja/ mala)	Utjecaj (Visok/ srednji/ mali)	Mjere ublažavanja
4- aspekti zakonitosti i pravilnosti	Rizik 1: Kašnjenja zbog kasnog potpisivanja IPA finansijskog sporazuma ili kasne provedbe pomoći povezane s radnjama	S	S	Intenzivirana komunikacija među institucijama BiH, posebno s Ministarstvom finansija i trezora BiH; Održavati bliski kontakt s resornim glavnim upravama i Uredom EU, a sve pripremne aktivnosti provoditi unaprijed kako bi se omogućila što brža provedba akcija.
1- vanjsko okruženje	Rizik 2: Kašnjenja u procesu donošenja odluka	S	S	Prije početka akcije potrebno je analizirati trenutnu situaciju i razviti plan ublažavanja i komunikacije s relevantnim akterima.
4- aspekti zakonitosti i pravilnosti	Problemi vezani za blagovremeno pribavljanje	S	S	Mjere izgradnje kapaciteta za sve relevantne institucije; poboljšanja/modifikacije procedura

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>

¹⁴ https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2021-01/join-2020-17-final_en.pdf

	potrebnih dozvola i druge zakonom regulirane obaveze			izdavanja dozvola; redovna i česta komunikacija među ključnim akterima, sa posebnim fokusom na organe zadužene za izdavanje dozvola.
3- ljudi i organizacija	RIZIK 4: Ograničen broj osoblja u korisničkim ustanovama i veliko opterećenje zbog dodatnih aktivnosti uzrokovanih pandemijom.	S	S	Osigurati da je <u>poseban odjel (uključujući osoblje)</u> identificiran u svim korisničkim i koordinirajućim institucijama tokom procesa izrade ToR-a, te da su upoznati sa svojim ulogama u procesu provedbe.

Naučene lekcije:

Nedavno provedenom procjenom Strategije reforme sektora pravde za period 2014.-2020. potvrđeno je da će se nastaviti s daljom podrškom jačanju pravnog i institucionalnog okvira, kao i administrativnih i izvršnih kapaciteta kako bi se osiguralo usklađivanje pravosudnog sistema Bosne i Hercegovine s EU standardima. Osim toga, potrebna je dalja podrška u provedbi Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

U procesu reforme zakonodavstva i politika u sektoru pravosuđa, posebno kada je u pitanju problem u nedostatku kompromisa i međusobnog razumijevanja, različiti akteri često ne prate istim tempom razvoj kapaciteta i osiguravanje usklađenosti s preporukama iz projekata tehničke pomoći. Razvoj politike i zakonodavstva potrebno je dodatno razviti kako bi se više zasnivali na dokazima, cijenili i podlijegali odgovarajućim internim i vanjskim konsultacijama s akterima u pravo vrijeme zakonodavnog procesa i procesa donošenja politika.

3.5 Indikativna matrica logičkog okvira

Rezultati	Lanac rezultata: Glavni očekivani rezultati [maksimum 10 @]	Pokazatelji [barem jedan pokazatelj po očekivanom rezultatu @]	Polazne osnove [vrijednosti i godine]	Cilj [vrijednosti i godine]	Izvori podataka	Pretpostavke
Utjecaj	Uskladiti pravosudni sistem Bosne i Hercegovine sa evropskim standardima i acquis-om EU.	1. Napredak ostvaren u ispunjavanju kriterija za pristupanje, u oblasti vladavine prava, osnovnih prava i demokratije	Izvestan napredak (2019)	Umjereni napredak (2027)	Izveštaji Komisije o BiH	
Ishod 1	1 Povećana efikasnost, integritet, kvalitet, odgovornost, nezavisnost i pristup pravosudnom sistemu u Bosni i Hercegovini	1.1. Stanje pripremljenosti sektora pravde za implementaciju acquis-a i evropskih standarda u sektoru pravde	Neki nivo pripreme (2019)	Umjereni nivo pripreme (2027)	Izveštaji Komisije o BiH	Nadležne vlasti u BiH su se obavezale da će zauzeti usklađen i koordiniran pristup u provedbi reformi u sektoru pravde
Ishod 1.1	1.1 Povećani su učinak i nadležnost sudova i tužilaštava, kao i VSTV-a	1.1.1.1 Najmanje 6 privrednih sudova uspostavilo je trijažu 1.1.2.1 Doprinos finansijskih stručnjaka procesuiranju krivičnih djela 1.1.3.1 Zabilježiti i analizirati sva stajališta sudske prakse na sudovima	1.1.1.1 0 (2021) 1.1.2.1 N/A (2021) 1.1.3.1 Sistem je u procesu razvoja na najvišim sudovima (2021)	1.1.1.1 6 (2027) 1.1.2.1 500 (2027) 1.1.3.1 Svi stavovi zabilježeni na najvišim sudovima i pilot okružnim/kantonalnim sudovima. (2027)	1.1.1.1 Izveštaj pripremili projektni tim i ekspertna grupa 1.1.2.1 Mjesečni izvještaji koje VSTV-u dostavljaju finansijski stručnjaci 1.1.3.1 Izveštaji VSTV-a Projektni izvještaji Izveštaji o evaluaciji učinka	Posvećenost tužilaštava da osiguraju kapacitete za podršku finansijskim istragama u predmetima privrednog i drugih srodnih krivičnih djela; Institucije sektora dijele zajedničku viziju i slijede reformske ciljeve

		1.1.4.1 Jačanje kapaciteta VSTV-a za praćenje Programa i Strategije reformi	1.1.4.1 N/A	1.1.4.1 Na osnovu praćenja VSTV-a, podržava se strukturirani dijalog o reformi	1.1.4.1 Izvještaji VSTV-a Projektni izvještaji	
Rezultat 1.2	1.2 Ojačan integritet nosilaca pravosudnih funkcija	1.2.1.1 Broj obrađenih finansijskih izvještaja nosilaca pravosudnih funkcija u skladu sa utvrđenom procedurom	1.2.1.1 0% (2021)	1.2.1.1 30% (2027)	1.2.1.1 Izvještaji o obradi finansijskih izvještaja nosilaca pravosudnih funkcija	Institucije korisnice ostaju uključene u proces reforme pravosuda.
Rezultat 1.3	1.3 Zaostatak predmeta ratnih zločina u Bosni i Hercegovini je dodatno smanjen	1.3.1.1 Zaostali predmeti KTRZ u svim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini 1.3.1.2 Broj izvještaja o praćenju implementacije operativnih ciljeva u predmetima ratnih zločina od strane institucija korisnika	1.3.1.1 571 (2020) 1.3.1.2 0	1.3.1.1 315 (2025) 1.3.1.2 Najmanje četiri (4) izvještaja će biti dostavljena EUD-u	1.3.1.1 Izvještaji tužilaštava, izvještaji generirani iz različitih sistema upravljanja predmetom 1.3.2 Izveštaji i statistika OEBS-a; Izvještaji Komisije o BiH	Relevantne zainteresirane strane za dalju implementaciju NWCS ostaju posvećene tome; Tužilaštvo Bosne i Hercegovine ostaje opredijeljeno za procesuiranje predmeta ratnih zločina

<p>Rezultat 1.4</p>	<p>1.4 Osigurano je pružanje forenzičke pomoći u istragama ratnih zločina</p>	<p>1.4.2.1 Broj slučajeva nestalih osoba vezanih za sukobe čiji je DNK ICMP upario</p> <p>1.4.3.1 DNK stručnjaci u Agenciji za forenzička ispitivanja i vještačenja sposobni za obradu bio-uzoraka PM i provođenje DNK analize</p>	<p>1.4.2.1 15 493 (2021)</p> <p>1.4.3.1 nema sposobnosti (2021)</p>	<p>1.4.2.1 15 900 (2025)</p> <p>1.4.3.1 Mogućnost PM testiranja (2025)</p>	<p>1.4.2.1 ICMP online tabela praćenja za Zapadni Balkan</p> <p>1.4.3.1 ICMP izvještaji, MoS izvještaji</p>	<p>Tajne grobnice su locirane, ekshumirane i biološki uzorci dostavljeni ICMP-u na DNK testiranje</p> <p>Institucija korisnica ostaje predana daljnjem razvoju svojih DNK sposobnosti</p>
----------------------------	---	--	---	--	---	---

4. PROVEDBENI ARANŽMANI

4.1. Sporazum o finansiranju

U cilju realizacije ove akcije predviđeno je zaključivanje sporazuma o finansiranju sa korisnikom programa IPA III, Bosnom i Hercegovinom.

4.2. Indikativni period implementacije

Indikativni period implementacije ove akcije, tokom kojeg će se provoditi aktivnosti opisane u odjeljku 3.1 i implementirati odgovarajući ugovori i sporazumi, je 72 mjeseca od dana stupanja na snagu Sporazuma o finansiranju. Produženje perioda implementacije može dogovoriti odgovorni službenik Komisije nadležan za odobravanje, izmjenom ove Odluke o finansiranju i relevantnih ugovora i sporazuma.

4.3. Metode implementacije

Komisija će osigurati da se poštuju odgovarajuća pravila i procedure EU za finansiranje trećih strana, uključujući postupke revizije, gdje je prikladno, i usklađenost aktivnosti sa restriktivnim mjerama EU¹⁵.

4.1.1. Direktno upravljanje (Grantovi)

(a) Svrha grantova

Predviđena su tri granta kao modalitet implementacije ove akcije u odnosu na rezultate 1.1, 1.2, 1.3 i 1.4. Odabir grantova kao metode implementacije u oblastima obuhvaćenim rezultatima 1.1, 1.2, 1.3 i 1.4 već je izvršen u prethodnim akcijama implementiranim uz IPA podršku.

(b) Vrsta ciljanih aplikacija

4.3.1.1 Direktni grant Visokom sudskom i tužilačkom vijeću (VSTV)

Direktni grant bit će dodijeljen VSTV-u za povećanje nadležnosti sudova i tužilaštava (Rezultat 1.1), kroz uspostavljanje sistema trijaže u privrednim odjelima / privrednim sudovima kroz organizaciju poslovnih procesa (Aktivnost 1.1.1), angažovanje finansijskih stručnjaka za podršku finansijskim istragama u predmetima privrednih i drugih povezanih krivičnih djela (Aktivnost 1.1.2), uspostavljanje odjela sudske prakse u odabranim kantonalnim/okružnim sudovima (Aktivnost 1.1.3) i jačanje kapaciteta VSTV-a za praćenje Programa i Strategije reformi (Aktivnost 1.1.4). Nadalje, direktni grant VSTV-u će se koristiti za jačanje integriteta nosilaca pravosudnih funkcija (Rezultat 1.2) kroz jačanje kapaciteta VSTV-a za praćenje finansijskih izvještaja nosilaca pravosudnih funkcija i provedbu planova integriteta (Aktivnost 1.2.1.)

4.3.1.2 Direktni grant Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine (MFT BiH).

Direktni grant MFT-u Bosne i Hercegovine će se koristiti za dalje jačanje vladavine prava kroz unapređenje i olakšavanje procesa tranzicijske pravde u Bosni i Hercegovini i punu implementaciju Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina (aktivnost 1.3.1) koja će dodatno poboljšati efikasnost procesuiranje predmeta ratnih zločina u pravosuđu Bosne i Hercegovine (Rezultat 1.3). Grant će ubrzati procesuiranje i praćenje predmeta ratnih zločina i pomoći u izgradnji ljudskih i institucionalnih kapaciteta u pravosuđu Bosne i Hercegovine za rješavanje najosjetljivijih slučajeva. Za postizanje ciljeva postavljenih u Revidiranoj državnoj strategiji za ratne zločine - procesuiranje najsloženijih predmeta ratnih zločina i rješavanje predmeta ratnih zločina u sudovima i tužilaštvima, predviđajući završetak rada na predmetima do kraja 2023. godine - potrebno je nastaviti podršku i unaprijediti kapacitete tužilaštava i sudova za ubrzanje

¹⁵ www.sanctionsmap.eu Napominjemo da je mapa sankcija IT alat za identifikaciju režima sankcija. Izvor sankcija proizilazi iz pravnih akata objavljenih u Službenom listu (SL). U slučaju neslaganja između objavljenih pravnih akata i ažuriranja na web stranici prevladava verzija iz SL.

procesuiranja predmeta ratnih zločina. Ministarstvo će raspodijeliti sredstva krajnjim korisnicima, odnosno sudovima, tužilaštvima i drugim korisnicima za unapređenje procesuiranja predmeta ratnih zločina.

4.3.1.3. Direktni grant Međunarodnoj komisiji za nestale osobe (ICMP)

Direktni grant ICMP-u će se koristiti za dalje jačanje vladavine prava osiguravanjem forenzičke pomoći u istragama ratnih zločina (Rezultat 1.4). Ovaj rezultat će se postići kroz pomoć bosanskohercegovačkom pravosuđu da izvrši iskopavanje, ispitivanje i identifikaciju žrtava prisilnih nestanaka iz tajnih grobnica u okviru istraga ratnih zločina (Aktivnost 1.4.1), nastavak DNK testiranja i uparivanja bioloških uzoraka za potrebe ljudske identifikacije (Aktivnost 1.4.2) i jačanje domaćih tehničkih kapaciteta u DNK analizi, kako bi se pružila dugoročna podrška tužilaštvima (Aktivnost 1.4.3).

(c) Opravdanost direktnog granta

4.3.1.1. Direktni grant Visokom sudskom i tužilačkom vijeću (VSTV)

Pod odgovornošću nadležnog službenika Komisije, grant se može dodijeliti bez poziva za podnošenje prijedloga Visokom sudskom i tužilačkom vijeću (VSTV). Pod odgovornošću službenika Komisije nadležnog za odobravanje, opravdano je pribjegavanje dodjeli granta bez poziva za podnošenje prijedloga jer je VSTV ključna institucija u upravljanju pravosuđem u cijeloj zemlji i s obzirom na svoju institucionalnu nezavisnost i kapacitet, ova institucija ostaje jedinstveni partner Evropske unije kada je u pitanju reforma pravosuđa u Bosni i Hercegovini. Direktni grant VSTV-u predstavlja najefikasniji finansijski instrument za podršku širokom spektru aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje rada sudova i tužilaštava u cijeloj zemlji. Direktni sporazum sa VSTV-om će se zaključiti u skladu sa članom 195.(c) Finansijske uredbe, budući da je VSTV institucija sa de jure monopolom. Korištenje izuzeća će biti dodatno potkrijepljeno u odluci o dodjeli.

4.3.1.2 Direktni grant Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine

Pod odgovornošću službenika Komisije nadležnog za odobravanje, grant se može dodijeliti bez poziva za podnošenje prijedloga Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine (MFT).

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine je odabrano na osnovu uvjeta vezanih za akcije sa specifičnim karakteristikama koje zahtijevaju određenu vrstu tijela zbog njegove tehničke kompetentnosti, visokog stepena specijalizacije ili administrativne moći, pod uvjetom da predmetne radnje ne spadaju u djelokrug poziva za podnošenje prijedloga - u skladu sa članom 195 (f) Finansijske uredbe. Odabir je izvršen s obzirom na iskustvo MFT-a Bosne i Hercegovine koje je razvijeno u okviru prethodnih projekata procesuiranja i praćenja predmeta ratnih zločina koje je finansirala EU, a finansirani su sredstvima iz projekata IPA 2017 i IPA 2019. Oba projekta su implementirana kroz direktni grant MFT-u Bosne i Hercegovine. Unutar sistema je već uspostavljena potrebna struktura i razvijene potrebne vještine za podršku ovoj aktivnosti. MFT će distribuirati finansijsku podršku EU korisnicima na odgovarajući način, bez ili sa minimalnim kašnjenjem.

4.3.1.3 Direktni grant Međunarodnoj komisiji za nestale osobe (ICMP)

Pod odgovornošću službenika Komisije nadležnog za odobravanje, grant se može dodijeliti bez poziva za podnošenje prijedloga Međunarodnoj komisiji za nestale osobe (ICMP). Ugovor o direktnom grantu s ICMP-om će se zaključiti u skladu s članom 195. (f) Finansijske uredbe zbog ICMP-ove tehničke kompetentnosti, njenog visokog stepena specijalizacije ili administrativne moći, u obuhvaćenom sektoru. ICMP je jedina organizacija sa potrebnom opremom i vještinama da izvrši DNK identifikaciju svih žrtava u zemlji. S obzirom da je ICMP ključna nadležnost i ujedno jedina međunarodna organizacija koja se bavi isključivo pitanjem nestalih osoba, a s obzirom na svoju institucionalnu neovisnost i tehničke kapacitete, predstavlja jedinstvenog partnera za EU kada je u pitanju traženje nestalih osoba i osnaživanje domaćih institucije da preuzmu te aktivnosti.

Opća pravila za procedure nabavke i dodjele grantova bit će definirana u Sporazumu između Komisije i VSTV-a, MFT-a Bosne i Hercegovine i ICMP-a koji provodi dio programa.

4.3.2 Direktno upravljanje (nagrada(e))

Nije primjenjivo

4.3.3 Direktno upravljanje (nabavka)

Nije primjenjivo

4.3.4 Indirektno upravljanje s [organizacijom države članice] [trećom zemljom donatorom] [specijaliziranom (tradicionalnom/regulatornom) agencijom EU] [međunarodnom organizacijom]

Nije primjenjivo

4.3.5 Indirektno upravljanje sa korisnikom programa IPA III

Nije primjenjivo

4.3.6 Doprinis <naziv relevantne regionalne investicione platforme>

Nije primjenjivo

4.3.7 EFSD+ operacije pokrivene budžetskim garancijama

Nije primjenjivo

4.3.8 Promjene iz indirektnog u direktni način upravljanja (i obrnuto) zbog izuzetnih okolnosti (jedna alternativna druga opcija)

Implementacija u okviru Indirektnog upravljanja sa povjerenim subjektom može se koristiti kao alternativni modalitet za ovu akciju koja se planira implementirati u direktnom upravljanju. Povjereni subjekt(i) će službe Komisije odabrati prema sljedećim kriterijima:

a) finansijski i operativni kapacitet podnosioca prijave.

b) tehnički kapaciteti, kao što je iskustvo u pripremi i implementaciji zajedničke izgradnje kapaciteta i sličnih projekata; iskustvo u vođenju programa ili projekata vezanih za rezultate, veliko iskustvo u implementaciji sličnih projekata, dubinska ekspertiza u oblasti pregovora sa EU i dokumentovani kapacitet za mobilizaciju relevantnih mreža u državama članicama EU, Bosni i Hercegovini i regionu, itd.

c) tijela sa sličnim stepenom specijalizacije

4.4 Obim geografske podobnosti za nabavku i grantove

Primjenjivat će se geografska podobnost u smislu mjesta osnivanja za učešće u postupcima nabavke i dodjele grantova i u pogledu porijekla nabavke kako je utvrđeno u osnovnom aktu i navedeno u relevantnim ugovornim dokumentima, u skladu sa sljedećim odredbama.

Službenik Komisije nadležan za odobravanje može proširiti geografsku podobnost na osnovu hitnosti ili nedostupnosti usluga na tržištima dotičnih zemalja ili teritorija, ili u drugim propisno potkrijepljenim slučajevima u kojima bi primjena pravila podobnosti onemogućila realizaciju ove akcije ili bi je učinila izuzetno teškom (član 28(10) NDICI-Uredba o globalnoj Evropi).

4.4 Indikativni budžet

Komponente indikativnog budžeta	Doprinos EU (iznos u EUR)	Indikativni doprinos treće strane, u identifikovanoj valuti
Metode implementacije, upor. odjeljak 4.3		
Ishod 1: Unaprijeđena efikasnost, integritet, kvalitet, odgovornost, nezavisnost i pristup pravosudnom sistemu u Bosni i Hercegovini, sastavljeno od:	3 500 000	Nije primjenjivo
Grantovi (direktno upravljanje) – upor. odjeljak 4.3.1	3 500 000	Nije primjenjivo
Grantovi (direktno upravljanje) – upor. odjeljak 4.3.1	Grantovi (direktno upravljanje) – upor. odjeljak 4.3.1	Grantovi (direktno upravljanje) – upor. odjeljak 4.3.1
Nabavka – ukupni okvir prema odjeljku Error! Reference source not found.¹⁶	0	Nije primjenjivo
Evaluacija – upor. odjeljak 5.2 Revizija – upor. odjeljak 5.3	bit će obuhvaćeno drugom Odlukom ¹⁷	Nije primjenjivo
Komunikacija i vidljivost – upor. odjeljak 6	bit će obuhvaćeno drugom Odlukom	Nije primjenjivo
Nepredviđene situacije¹⁸	0	Nije primjenjivo
Ukupno	3 500 000	Nije primjenjivo

4.5 Organizacijska struktura i odgovornosti

Glavni akteri akcije su: VSTV, sudovi, tužilaštva, Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine (MP), Ministarstvo pravde Republike Srpske (MP RS), Federalno ministarstvo pravde (FMP), deset kantonalnih ministarstava pravde, Međunarodna komisija za nestale osobe, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Institut za nestale osobe Bosne i Hercegovine, strukovna udruženja, akademska zajednica, nevladine organizacije i drugi organi izvršne vlasti.

S obzirom na činjenicu da ova akcija ima brojne korisnike aktivne u sektoru pravde, važno je da oni od samog početka preuzmu stratešku, operativnu i strukturnu odgovornost i odgovornost za provođenje aktivnosti vezanih za Akciju. Od ključnih aktera se očekuje da budu aktivno uključeni u čitav proces implementacije akcije.

Ministarstva pravde na državnom i entitetskom nivou (2) i u kantonima (10), VSTV i Pravosudna komisija Brčko Distrikta ključne su institucije sektora pravde sa stanovišta izvršne vlasti. VSTV je ključna institucija koja upravlja pravosuđem u cijeloj zemlji. Ove institucije dijele zajedničku viziju i ciljeve postavljene u Strategiji reforme sektora pravde (2014-2020) za koju je svaka institucija sama odgovorna za implementaciju

¹⁶ Kako bi se izbjegli detalji o budžetima za pojedine ugovore, dovoljno je navesti ukupni okvir za nabavku. Ako su budžeti za pojedinačne ugovore javni, ponuđači se obično orijentiraju na njih, a ne na projektni zadatak.

¹⁷ Ako akcija nije obuhvaćena sporazumom o finansiranju (vidi odjeljak 4.1), staviti "bit će obuhvaćena drugom odlukom" jer je malo vjerovatno da će ugovori o ocjeni i reviziji ove akcije biti sklopljeni unutar N+1. Ovi ugovori moraju biti odobreni drugom Odlukom o finansiranju.

¹⁸ Uzeti u obzir da ugovori u kojima nije sklopljen sporazum o finansiranju, nepredviđeni troškovi moraju biti pokriveni pojedinačnim i pravnim obavezama do 31. decembra N+1.

u skladu sa svojom ustavnom nadležnošću. U skladu sa postavljenim strateškim okvirom i postojećim ustavnim uređenjem, MP Bosne i Hercegovine je ključna koordinaciona institucija za olakšavanje procesa izrade, usvajanja, praćenja i evaluacije sektorske strategije i odgovarajućeg akcionog plana. Svaka institucija je sama odgovorna za izradu i implementaciju svog strateškog i godišnjeg plana, srednjoročnog budžetskog okvira i godišnjeg budžeta.

U skladu s tim, VSTV je nadležno za poduzimanje radnji u odnosu na Rezultat 1.1, aktivnosti 1.1.1 i 1.1.2, 1.1.3 i 1.1.4, Rezultat 1.2, Aktivnost 1.2.1 i Rezultat 1.3, Aktivnost 1.3. 1.

ICMP je odgovorna za poduzimanje akcija u vezi sa Rezultatom 1.4, aktivnostima 1.4.1. 1.4.2 i 1.4.3.

Upravni odbor, koji se sastoji od svih relevantnih aktera uključenih u konkretnu akciju, bit će uspostavljen na početku implementacije akcije. To će odražavati ravnopravno učešće muškaraca i žena u procesima donošenja odluka u vezi sa implementacijom akcije.

Uloga Delegacije EU će biti da osigura usklađenost pružene pomoći sa Agendom EU za BiH.

5 MJERENJE UČINKA

5.3 Praćenje i izvještavanje

Ovu Akciju će redovno pratiti Delegacija EU u Bosni i Hercegovini. Interni monitoring će se provoditi kroz sastanke Upravnog odbora, tromjesečne preglede implementacije Delegacije EU, provjere na licu mjesta, sastanke sa korisnicima i konsultantskim kompanijama/izvođačima.

Svakodnevno tehničko i finansijsko praćenje provedbe ove akcije bit će kontinuiran proces i dio odgovornosti provedbenog partnera. U tom cilju, provedbeni partner će uspostaviti stalni sistem internog, tehničkog i finansijskog praćenja aktivnosti i izraditi redovne izvještaje o napretku (najmanje jednom godišnje) i završne izvještaje. Svaki izvještaj će pružiti tačan prikaz implementacije akcije, poteškoća na koje se naišlo, uvedenih promjena, kao i stepen postizanja njenih rezultata (Ishodi i direktni rezultati) mjerenih odgovarajućim pokazateljima, koristeći kao referencu matricu logičkog okvira (za modalitet projekta) i listu strategije, politike ili reformskog akcionog plana partnera (za budžetsku podršku). Komisija može poduzeti dodatne posjete u svrhu praćenja projekta, kako preko svog osoblja, tako i preko nezavisnih konsultanata koje Komisija direktno angažuje za nezavisne nadzorne preglede (ili koje angažuje odgovorni agent kojeg je Komisija angažovala za provođenje takvih pregleda).

Uloge i odgovornosti za prikupljanje, analizu i praćenje podataka:

Osnovat će se Sektorski upravni odbor (ili će se pridržavati tekućeg monitoringa Upravnog odbora) za praćenje provedbe Akcije i bit će sastavljen od glavnih korisnika i relevantnih institucija u Bosni i Hercegovini.

Kako bi se osiguralo adekvatno praćenje implementacije Akcije, izvršit će se dvije srednjoročne i jedna završna procjena rezultata Akcije. Svaka od srednjoročnih analiza bit će provedena nakon prve i druge godine implementacije Akcije, ocjenjivane u odnosu na srednjoročne ciljeve (odrednice). Konačna prevaluacija će biti zasnovana na ciljevima definiranim za 2027. godinu, predstavljenim u logičkom okviru. Rezultati ovih prevaluacija bit će predstavljeni Delegaciji EU i Upravnom odboru nakon odobrenja programskog menadžera u Delegaciji EU. Pored toga, Akcija bi mogla biti predmet vanjskog nadzora u skladu s pravilima i procedurama Evropske komisije utvrđenim u Sporazumu o finansiranju.

5.4 Evaluacija

S obzirom na prirodu akcije, srednjoročna i/ili završna evaluacija neće se provoditi za ovu aktivnost ili njene komponente.

U slučaju da evaluacija nije predviđena za neke komponente akcije, Komisija može tokom provedbe odlučiti poduzeti takvu evaluaciju iz propisno opravdanih razloga, bilo vlastitom odlukom ili na inicijativu partnera.

Finansiranje evaluacije bit će obuhvaćeno drugom Odlukom o finansiranju.

5.5 Revizija i verifikacije

Ne dovodeći u pitanje obaveze koje se primjenjuju na ugovore zaključene radi implementacije ove Akcije, Komisija može, na osnovu procjene rizika, ugovoriti nezavisnu reviziju ili verifikaciju za jedan ili više ugovora ili sporazuma. Revizije će se finansirati prema drugoj odluci o finansiranju.

6 KOMUNIKACIJA I VIDLJIVOST

Vidljivost finansiranja od strane EU i saopštenja o ciljevima i utjecaju Akcija su zakonska obaveza za sve Akcije koje finansira EU, kao što je navedeno u zahtjevima za komunikaciju i vidljivost EU koji su na snazi.

Konkretno, primaoci sredstava EU moraju priznati porijeklo sredstava EU i osigurati njegovu odgovarajuću vidljivost:

- davanjem izjave u kojoj se na vidljiv način ističe podrška dobijena od EU na svim dokumentima i komunikacijskom materijalu koji se odnose na implementaciju sredstava, uključujući službenu web stranicu i račune društvenih medija, gdje postoje; i
- promoviranjem akcija i njihovih rezultata pružanjem koherentnih, djelotvornih i proporcionalnih ciljanih informacija višestrukoj publici, uključujući medije.

Mjere vidljivosti i komunikacije će implementirati, prema potrebi, nacionalne administracije (na primjer, u vezi sa reformama vezanim za budžetsku podršku EU), povjereni subjekti, izvođači radova i korisnici grantova. Odgovarajuće ugovorne obaveze će biti uključene, odnosno, u sporazume o finansiranju, ugovore o delegiranju i ugovore o nabavci i grantu.

Mjere će se zasnivati na posebnom Planu komunikacije i vidljivosti, koji je uspostavljen i implementiran u skladu sa zahtjevima za komunikaciju i vidljivost EU koji su na snazi. Plan uključuje, između ostalog, komunikacijski narativ i glavne poruke za Akciju, prilagođene različitim ciljnim grupama (zainteresirane strane, civilno društvo, šira javnost, itd.)

Mjere vidljivosti i komunikacije specifične za ovu Akciju bit će komplementarne širim komunikacijskim aktivnostima koje direktno provode službe Evropske komisije i/ili Delegacije i uredi EU. Evropska komisija i Delegacije i uredi EU treba da budu u potpunosti informirani o planiranju i implementaciji specifičnih aktivnosti vidljivosti i komunikacije, posebno u pogledu narativa komunikacije i glavne poruke.

7 ODRŽIVOST

Predložena Akcija će rezultirati poboljšanjem institucionalnih kapaciteta relevantnih aktera u Bosni i Hercegovini, aktivnih u sektoru pravde. Nakon realizacije infrastrukturnih projekata, od nadležnih ministarstava se očekuje da obezbijede sredstva za redovno godišnje održavanje infrastrukture pravosudnih zgrada.

Izrada novih zakona/izmjena i dopuna će se vršiti uz poštivanje svih domaćih procedura, posebno onih koje se odnose na (fiskalne/regulatorne) procjene utjecaja, javne konsultacije, međuresornu koordinaciju. Po pravilu, intervencije treba da počnu pružanjem podrške korisnicima „analizom opcija“, procjenom utjecaja propisa, analizom rodnog utjecaja, konceptnim dokumentima, itd. prije nego što im se pruži podrška u izradi nacrtu zakona/amandmana. Novo zakonodavstvo/izmjene će se koordinirati između različitih nivoa vlasti, čime se promovira harmonizacija i smanjuje fragmentacija pravnog okvira.

DODATAK I.2

Sporazuma o finansiranju Godišnjeg akcionog plana za Bosnu i Hercegovinu za 2022.

Akциони dokument za EU za reformu javne uprave (PAR) - Povećani administrativni kapaciteti

1. SINOPSIS

1.1. Tabela sažetka akcije

Naslov	Akциони dokument – EU za reformu javne uprave (PAR) - Povećani administrativni kapaciteti Godišnji akcioni plan za Bosnu i Hercegovinu za 2022.
OPSYS	ACT-61469; JAD.1045709
Osnovni akt	Finansirano u okviru Instrumenta za pretprištopnu pomoć (IPA III)
Inicijative Tim Evropa (Team Evrope)	Ne
Zona koja ima koristi od akcije	Akcija se provodi u Bosni i Hercegovini
Programski dokument	Programski okvir IPA III
INFORMACIJE O PRIORITETNIM PODRUČJIMA I SEKTORIMA	
Prozor i tematski prioritet	Prozor 2 - Dobro upravljanje, usklađivanje s pravnom tečevinom EU, dobrosusjedski odnosi i strateška komunikacija Tematski prioritet 1: Dobro upravljanje
Ciljevi održivog razvoja (SDGs)	Glavni SDG (samo 1): <ul style="list-style-type: none">SDG 16 - Mir, pravda i snažne institucije posebno, podrazumijevaju razvoj „efikasnih, odgovornih i transparentnih institucija na svim nivoima”. Drugi značajni ciljevi održivog razvoja (do 9) i, gdje je prikladno, ciljevi: SDG 8 - Dostojanstven rad i ekonomski rast SDG 10 - Smanjiti nejednakost unutar i među zemljama SDG 17 - Partnerstvo za ciljeve
DAC kod(ovi)¹	15110 - Politika javnog sektora i administrativno upravljanje 15196 - Statistika i podaci vlade i civilnog društva 15111 - Upravljanje javnim finansijama (PFM) 15117 - Planiranje budžeta

¹ DAC sektori (šifre i opisi) navedeni su u prvom i četvrtom stupcu kartice “kodovi namjene” u sljedećem dokumentu: [http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-financestandards/dacandcrscode/development-financestandards/dacandcrscode.html](http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-financestandards/dacandcrscode/development-financestandards/dacandcrscode/development-financestandards/dacandcrscode.html)

Glavni kanal isporuke @	Bilateralni			
Markeri ² (iz DAC obrasca)	Opći cilj politike @	Nije ciljano	Značajan cilj	Glavni cilj
	Razvoj sudjelovanja/dobro upravljanje	☐	☐	☒
	Pomoć okolišu	☒	☐	☐
	Rodna ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojčica	☐	☒	☐
	Razvoj trgovine	☒	☐	☐
	Reproduktivno zdravlje majke, novorođenčadi i djeteta	☒	☐	☐
	Smanjenje rizika od katastrofa	☒	☐	☐
	Uključivanje osoba sa invaliditetom	☒	☐	☐
	Ishrana ³	☒	☐	☐
	Markeri RIO konvencije	Nije ciljano	Značajan cilj	Glavni cilj
	Biološka raznolikost	☒	☐	☐
	Borba protiv dezertifikacije	☒	☐	☐
	Ublažavanje klimatskih promjena	☒	☐	☐
	Prilagođavanje klimatskim promjenama	☒	☐	☐
	Interni markeri⁴	Ciljevi politike	Nije ciljano	Značajan cilj
Povezivanje		☒	☐	☐
Digitalizacija		☐	☐	☒
Migracija ⁵		☒	☐	☐
COVID-19		☒	☐	☐
PODACI O BUDŽETU				
Relevantni iznosi	Budžetska linija: 15.020101.01 Ukupni procijenjeni trošak: EUR 6 000 000 Ukupan iznos doprinosa proračunu EU-a: EUR 6 000 000			
UPRAVLJANJE I PROVEDBA				

² Za smjernice, pogledajte <https://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-standards/>.
 Idite na "Prikupljanje podataka i resursi za izvješćioce", odaberite Dodatak 2, priloge 18 (politika) i 19 (Rio) direktive o izvještavanju.

Ako je akcija označena u DAC obrascu kao doprinos jednom od ciljeva opće politike ili RIO načelima kao glavni cilj ili značajan cilj, to bi trebalo biti prikazano u matrici logičkog okvira (u lancu rezultata i/ili pokazateljima).

³ Provjerite Priručnik o markeru politike prehrane OECD-DAC-a (*Handbook on the OECD-DAC Nutrition Policy Marker*)

⁴ Ovi markeri imaju drugačiji opseg/obrazloženje od DAC kodova. Oni se izvlače iz nivoa raspodjele budžeta i naglasak koji se daje akciji u smislu odabranih glavnih ciljeva. Definicija ciljeva, rezultata, aktivnosti u opisu akcije treba biti u skladu s ovim odjeljkom.

⁵ Za detaljne informacije o programiranju migracije i prisilnog raseljavanju, pogledajte tematske smjernice (*thematic guidance note*) o migraciji i prisilnom raseljavanju; za informacije o migracijskom markeru, pogledati dodatak 2 tematskih smjernica.

Modaliteti provedbe (vrsta finansiranja i način upravljanja)	Modalitet projekta Direktno upravljanje putem: - Nabavke (servis i opskrba) - Grant za partnerski projekt (<i>twinning</i>)
Relevantni prioriteti i predvodnici iz Ekonomskog i investicionog plana za Zapadni Balkan [samo za Zapadni Balkan]	Prioriteti: "Digitalna tranzicija", "Upravljanje, vladavina prava, PAR" Predvodnici: "VIII Digitalna infrastruktura"
Krajnji datum za sklapanje Sporazuma o finansiranju	Najkasnije do 31. decembra 2023.
Krajnji datum za zaključivanje sporazuma o doprinosu/delegiranju, ugovora o nabavci i grantu	3 godine nakon datuma zaključenja Sporazuma o finansiranju, sa izuzetkom slučajeva navedenih u članu 114(2) Finansijske uredbe
Indikativni [operativno provedbeni] [prihvatljivi] period	72 mjeseca ⁶ nakon zaključenja Sporazuma o finansiranju
Krajnji datum za implementaciju Sporazuma o finansiranju	12 godina nakon zaključenja Sporazuma o finansiranju

1.2. Sažetak akcije

Ova akcija će podržati daljnju provedbu Strateškog okvira za RJU (PAR), tačnije spremnost zemlje da pozitivno odgovori na veća očekivanja svojih građana od javne uprave u pogledu kvaliteta, brzine, cijene, transparentnosti i dostupnosti usluga koje pruža, istovremeno pridonoseći usklađenoj modernizaciji javne uprave poštujući kriterije za pristupanje EU. Akcija će razviti mehanizam za online saradničko korištenje softverskih alata koji olakšavaju razvoj digitalne ekonomije koje će koristiti društvo u cjelini, kroz pilot sektore kako je jasno predloženo u Strateškom okviru za reformu javne uprave. U području statistike, Akcija će doprinijeti daljnjem usklađivanju i modernizaciji statistike Bosne i Hercegovine sa standardima EU, opsegom i kvalitetom podataka korištenjem relevantnih administrativnih izvora, kao i pristupom uvođenja načela rodne ravnopravnosti. Osim toga, Akcija će poboljšati finansijsku statistiku digitalizacijom i modernizacijom statističke proizvodnje u Centralnoj banci. Intervencija će dati konkretne održive rezultate u cijeloj zemlji u skladu s nacionalnim strategijama i nacionalnim prioritetima. Akcija je kao takva u potpunosti u skladu s Programskim okvirom IPA III (PF) i Ciljevima održivog razvoja (SDG) 16, pri čemu oba podupiru

⁶ Broj mjeseci ne smije biti veći od 72 mjeseca.

jake institucije, razvoj modernizirane javne uprave na svim nivoima vlasti kao i jačanje statističkih sistema koji su od iznimne važnosti za donošenje odluka zasnovanih na dokazima. Konačno, akcija doprinosi provedbi ključnih prioriteta⁷ podržavanjem uspostave bržih, jeftinijih, transparentnijih i dostupnijih javnih usluga koje su kamen temeljac za bolje funkcioniranje javne uprave.

2. OBRAZLOŽENJE

2.1. Kontekst

Reforma javne uprave (PAR) jedan je od osnovnih stubova procesa proširenja, kao i jedan od ključnih prioriteta za daljnji napredak prema otvaranju pregovora za pristupanje.

Iako Bosna i Hercegovina provodi reformu javne uprave od 2006. godine, ona je još uvijek u ranoj fazi reformskog procesa. Reforma javne uprave važna je za cjelokupni pristupni proces zbog sposobnosti vlada da osiguraju dosljednu primjenu pravila, postupaka, standarda i upravljanja ljudskim resursima u javnoj upravi na svim nivoima, direktno utječući na kvalitet sektorskih politika, javnih usluga i, konačno, na konkurentnost i rast. Istovremeno, reforma javne uprave nije samo obaveza iz SSP-a (čl. 111.), već pridonosi ispunjavanju kriterija iz Kopenhagena/Madrida, kao i preporuka niza dokumenata Evropske komisije koji zahtijevaju usklađivanje sa SIGMA-inim načelima javne uprave, kao minimalni mjerilom dobre uprave koju Bosna i Hercegovina treba slijediti u procesu evropskih integracija.

Bosna i Hercegovina je usvojila Strateški okvir za reformu javne uprave (2018.-2022.) i prateći Akcioni plan 2020.-2022. Načela javne uprave bila su osnova za izradu Strateškog okvira (SF) i Akcionog plana reforme javne uprave, kao glavnog sektorskog strateškog dokumenta, koji sadrži pokazatelje, uključujući *pokazatelje uspješnosti*.

Reforma javne uprave uključuje velik broj aktera, ne samo na državnom nivou nego i na drugim nivoima vlasti. Ured koordinatora za reformu javne uprave Bosne i Hercegovine (PARCO) koordinira proces reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini, uključujući izradu i implementaciju strategije u ovoj oblasti. Za efikasnu koordinaciju reforme javne uprave, uspostavljena je međuvladina struktura s ciljem omogućavanja nesmetane provedbe reforme javne uprave u različitim područjima predviđenim Strateškim okvirom reforme javne uprave. Ova struktura uključuje uspostavu koordinatora za reformu javne uprave na nivou entiteta i Brčko Distrikta, kao i niza međuvladinih tijela.

Regionalne analize pokazale su da su projekti i inicijative za smanjenje administrativnih opterećenja i korištenje digitalnih/e-usluga bili opsežni, ali da se provedba, koordinacija i približavanje dobro uspostavljenim i dokazanim standardima EU-a nisu adekvatno rješavali. Bosna i Hercegovina je realizirala niz projekata u IT oblasti. Jedan od najranijih uključivao je dizajn i uspostavu okvira interoperabilnosti i standarda za razmjenu podataka u Bosni i Hercegovini, te je direktno ukazao da će složeno administrativno uređenje u kojem različiti nivoi vlasti pružaju usluge biti izazov za implementaciju besprijekornih usluga. Iako je okvir interoperabilnosti uspostavljen i usvojen, izostala je njegova puna provedba. Potrebe i zadovoljstvo korisnika nisu bili parametri koje je trebalo uključiti u dizajn usluga. Neke institucije ulažu velike napore kako bi smanjile identificirana uska grla, digitalizirale svoje javne registre i pokušale uvesti određeni nivo međusobnog povezivanja ključnih baza podataka. Uspješne institucije, poput matičnih knjiga i matičnih ureda Agencije za identifikacijske dokumente, registre i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (IDDEEA) djeluju kao dokaz koncepta.

Strateški pravci razvoja statistike u Bosni i Hercegovini do 2030. godine, koji prate Statistički program Bosne i Hercegovine 2021.-2024., daju zajedničke pravce razvoja statistike na nivou države u zemlji. Dugoročni cilj

⁷ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/opinion-bosnia-and-herzegovinas-application-membership-european-union-0_en

odgovara potrebama korisnika i unapređenju poslovnih procesa povećanjem korištenja savremene tehnologije i administrativnih podataka, što će dovesti do povećanja raspona proizvedenih službenih, pravovremenih, iscrpnih statistika na nivou cijele države.

Tri statističke institucije, koje se u Zakonu o statistici Bosne i Hercegovine nazivaju “nadležna tijela”, predstavljaju državni i entitetske nivoe vlasti: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS) na državnom nivou; Zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine (FIS) i Zavod za statistiku Republike Srpske (RSIS) na nivou dva entiteta. Zavod za statistiku Brčko Distrikta (BD) sastavni je dio BHAS-a od 2006. godine.

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine zadužena je za cjelokupnu koordinaciju rada, praćenje i kontrolu provedbe aktivnosti iz Strategije za cijelu državu, u skladu s odredbama Zakona o statistici Bosne i Hercegovine i Sporazuma o primjeni usklađenih metodologija i standarda u izradi statističkih podataka Bosne i Hercegovine.

Ova predviđena aktivnost u potpunosti je u skladu sa specifičnim ciljem podrške iz programa IPA III u okviru Prozora 2, čiji je cilj modernizirati javnu upravu na svim nivoima vlasti, ojačati statističke sisteme i upravljanje ekonomijom, te doprinijeti održivom rastu i poboljšati konkurentnost. Također je u skladu s ciljem da se riješi cjelokupno javno upravljanje, posebno reforme javne uprave i upravljanja javnim finansijama na svim nivoima vlasti, kao i zakonodavno i institucionalno usklađivanje s *pravnom tečevinom* EU. U dokumentu je naglašena važnost digitalne transformacije državne uprave kako bi se osigurala interoperabilnost, povjerenje i transparentnost.

Nadalje, Programski okvir IPA III istakao je da **statistika** predstavlja osnovu za razvoj politike zasnovan na dokazima te praćenje i evaluaciju provedbe politika. Podrška korisnicima programa IPA III bit će osigurana u ispunjavanju zahtjeva *pravne tečevine* EU u okviru poglavlja 18 Statistika i izgradnji kapaciteta za proizvodnju administrativnih podataka i statistike koji će se koristiti u svim sektorima. Programski okvir potvrđuje da je **statistika** pristupnih pregovora (poglavlje 18) (zajedno s poglavljima pristupnih pregovora 5, 11, 16, oporezivanje 32 i 23), integralno povezana s **reformom javne uprave**.

Strateški odgovor za Prozor 2 također je prepoznao reformu javne uprave kao jedan od “temeljnih” stubova predviđajući daljnju podršku PAR-u i sistemu statistike u nekoliko područja kao što su upravljanje ljudskim resursima, pružanje usluga, usklađeni pristup razvoju politika, povećanje opsega statističkih podataka na nivou države i njihovo usklađivanje s *pravnom stečevinom* EU.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine, (član 111.) predviđa uspostavu saradnje “s ciljem poboljšanja razvoja efikasne i odgovorne javne uprave u Bosni i Hercegovini” i Akcija će doprinijeti navedenom članu unapređenjem pružanja upravnih usluga elektronskim putem.

U dijelu uspostavljanja nekoliko pokretača pružanja usluga u području pružanja usluga Akcionog plana (AP) za PAR SF, Akcija je usko povezana i komplementarna s **Digitalnom agendom za Zapadni Balkan**. Dokument daje strateški fokus na digitalnu integraciju, dajući smjernice za usklađivanje s EU u relevantnim područjima uključujući e-Vladu i interoperabilnost.

Nacionalni statistički zavodi će dobiti podršku u razvoju metodologije i osiguravanju proizvodnje i diseminacije statističkih informacija u različitim područjima kao što su makroekonomska statistika i statistika cijena, demografska i socijalna statistika, regionalna statistika i statistika poslovanja, saobraćaja, vanjske trgovine, poljoprivrede, okoliša, nauke i tehnologije. Resorne institucije će dobiti podršku u izgradnji kapaciteta za proizvodnju, pohranu i korištenje administrativnih podataka i statistike za donošenje politika zasnovanih na dokazima.

U **godišnjoj Eurostatovoj** procjeni za Bosnu i Hercegovinu, Pododbor za finansije, ekonomiju i statistiku naveo je mnoge nepokrivene teme i ograničeni prijenos podataka koji se odnose na statistiku vladinih finansija i vanjsku statistiku, koje je potrebno izraditi i proslijediti Eurostatu. Stoga se akcija bavi nedostacima podataka i podržat će CBBH u primjeni ESA 2010 i relevantnih EU metodologija i koncepata.

2.2. Analiza problema

Bosna i Hercegovina je u ranoj fazi reforme javne uprave i trebala bi uložiti snažne napore kako bi osigurala sveobuhvatan, usklađen pristup reformi javne uprave na nivou cijele zemlje, u skladu s načelima javne uprave.

Područje podrške 1: Provedba strateškog okvira reforme javne uprave – Javne usluge

U oblasti pružanja usluga iz oblasti reforme javne uprave, Bosna i Hercegovina mora osigurati usklađen pristup modernizaciji, pojednostavljenju i digitalizaciji usluga koje potiču administracije orijentirane na korisnika. Kako bi se to postiglo, bit će potrebno implementirati veliki broj gradivnih elemenata i ulaganja u objekte povezane s različitim rješenjima informacione tehnologije.

Trenutno, kako bi dobili ono što im je potrebno, građani su primorani sami udruživati usluge budući da niz institucija na svim upravnim nivoima u Bosni i Hercegovini pruža svoje usluge zasebno. Osim u nekim rijetkim slučajevima (kao što su IDDEEA registri koji koriste evidenciju matičnih ureda tokom procesa obnove ličnih dokumenata) ne postoje veze između različitih institucija s različitim upravnim nivoa po ovom pitanju. Neke analize pokazuju da su usluge često organizirane tako da odražavaju odgovornosti odjela institucija, a ne međuvladine prioritete. Postoje neki primjeri višesektorskog pristupa razvoju usluga (e-bebe na primjer), ali se odvijaju unutar jednog administrativnog nivoa.

Bosna i Hercegovina ima četiri zakona kojima se regulira upravni postupak. Uprkos jasnoj odredbi⁸ da je institucija dužna da pribavi podatke o činjenicama iz službenih evidencija, bez obzira da li ih vodi to ili drugo tijelo, poduzeće (društvo), ustanova ili druga pravna osoba, građani su primorani da prikupljaju i dostavljaju dokaze što rezultira visokim troškovima i trajanjem procesa. Čak i u istim institucijama komunikacija između odjela je slaba, što rezultira time da građani moraju pribaviti dokaze od jednog odjela i dostaviti ih drugom odjelu. Iako često otežan, neefikasan interni institucionalni proces uveliko povećava troškove i vrijeme potrebno za rješavanje zahtjeva, pa su iskustva i percepcija građana o uslugama javne uprave takve da je to spor i zbunjujući proces koji je često ometan subjektivnim i diskriminirajućim mišljenjem birokrata.

Postoji hitna potreba za zajedničkom i sistematičnom provedbom **nekoliko funkcija omogućavanja** koje će poduprijeti vezu između vlade i građana te između samih institucija. Budući da je višenamjenska i međusektorska, provedba tražene podrške morat će uključiti nekoliko institucija da sarađuju pri izgradnji funkcija omogućavanja, a to su: katalog usluga, CRM (upravljanje odnosima s građanima), centri zajedničkih usluga i zajedničke usluge podrške (te usluge su: e-plaćanje, certifikacijska tijela/usluge povjerenja, sabirnica vladinih usluga, e-pretinac, Vladin oblak) na svakom nivou vlasti u Bosni i Hercegovini su preduvjeti za uspostavu sveobuhvatnog sistema pružanja usluga fizički i elektronski. Prepoznat je u Akcionom planu PAR kao preduvjet daljnje digitalizacije javnih usluga u Bosni i Hercegovini.

PARCO je osigurao ograničenu tehničku pomoć, koju pruža ReSPA, koja će osigurati analizu nedostataka (institucionalnu, organizacijsku, infrastrukturnu i zakonodavnu) za sve upravne nivoe u Bosni i Hercegovini i dostaviti mapu puta za utvrđivanje uvjeta za daljnju uspostavu i pružanje e-usluga. Pored toga, predviđen je rad na uspostavi CRM-a kako bi se osigurala bolja komunikacija s korisnicima javnih usluga u cilju poboljšanja odnosa s korisnicima.

⁸ Zakon o upravnom postupku BiH

Paralelno s uvođenjem novih gradivnih elemenata (elektronske usluge) kao uvjeta za efikasan sistem pružanja usluga, potrebno je nastaviti s razvojem postojećih sistema i usluga za koje je odgovorna IDDEEA. Ove usluge i infrastrukturu potrebno je razvijati i modernizirati, što dovodi do efikasnijeg korištenja implementiranih sistema i poboljšanja ukupne percepcije korisnika. To će u isto vrijeme djelovati kao uspješan presedan za sve druge radnje koje se trebaju poduzeti u ovom programu podrške u vezi s efikasnijom isporukom usluga.

Budući da je proces izdavanja elektronskih ličnih karata (eID) u Bosni i Hercegovini počeo u martu 2013. godine, te karte imaju i elektronski memorijski element koji omogućava uspostavu kvalificiranog digitalnog/virtualnog identiteta koji će se praktično koristiti kroz funkcionalnost *digitalno predstavljanje i digitalno potpisivanje* (eIDAS). IDDEEA je certificirana za ISO/27001 i ISO/9001 od 2012. godine. Imajući u vidu značaj uvođenja e-trgovine u Bosni i Hercegovini, prvenstveno u svrhu olakšavanja i ubrzanja poslovanja, ali i zbog nužnost provođenja digitalizacije ukupnog poslovnog procesa, potrebno je uvesti elektronski potpis u Bosni i Hercegovini. Također, Akcija ima za cilj poboljšati pristup digitalnoj tehnologiji i javnim uslugama praćenjem inovacija u području identifikacijskih dokumenata te unapređenjem procesa personalizacije ličnih dokumenata i korištenja kvalificiranog digitalnog potpisa što će u konačnici imati potpunu digitalizaciju poslovnih procesa u IDDEEA-i u dvosmjernoj interakciji s građanima i poslovnom zajednicom u Bosni i Hercegovini putem nadležnih tijela kao kontaktne tačke.

Područje podrške 2 – Daljnje jačanje statističkog sistema

Razvoj statistike u skladu sa zahtjevima EU je u ranoj fazi. Statistika u mnogim oblastima u kojima Bosna i Hercegovina ima obavezu prikupljanja, objave i prosljeđivanja statističkih podataka smatra se neadekvatnom. Statističari u tri statističke institucije i Centralnoj banci Bosne i Hercegovine (CBBiH) uložili su značajne napore da unaprijede statistiku u Bosni i Hercegovini na svim nivoima posljednjih godina, ali je razvoj statistike spor i kasni (u usporedbi s drugim zemljama proširenja) i dalje ne može zadovoljiti sve zahtjeve korisnika i potrebe zajednice.

Makroekonomska statistika je od ključne važnosti za kvalitetno kreiranje politike i praćenje disbalansa u našoj privredi. U Bosni i Hercegovini ona još uvijek znatno zaostaje za standardima EU, a mnoge institucije EU ukazale su na potrebu za pomakom u ovoj oblasti. Trenutna kompilacija općenito je usklađena sa zakonodavstvom EU, ali je potrebno razviti mnoge statističke proizvode i poboljšati kvalitet. Vanjski položaj ekonomije i konsolidirana fiskalna pozicija važna su područja na kojima Centralna banka poduzima napore proteklih godina, ali još uvijek zahtijeva daljnje širenje. Rad na prikupljanju podataka treba unaprijediti, a i prikupljanje statističkih podataka se zasniva na tradicionalnim alatima za obradu, te je potrebna modernizacija kako bi se učinilo kompatibilnim s naprednim bazama podataka i razmjenom podataka EUROSTAT-a. Centralna banka će nastojati proširiti statistiku i kvalitet, te uvesti nove tehnologije u rad. Više podataka, kraći rokovi i poboljšani kvalitet pomoći će korisnicima da imaju bolje i pravovremene statistike.

Ova Akcija će omogućiti nastavak tog procesa i daljnji razvoj statističkog sistema u skladu sa standardima EU i obavezama iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Krajnji cilj je osigurati pouzdane podatke za sve korisnike, uključujući sve nivoe vlasti koji bi svoje planove trebali temeljiti na pouzdanim statistikama.

Ova Akcija je u potpunosti usklađena sa strateškim dokumentom Bosne i Hercegovine: **Strateški razvoj statistike Bosne i Hercegovine 2030.** budući da Strategija nastoji promovirati daljnje usklađivanje sistema službene statistike Bosne i Hercegovine sa EU i drugim međunarodnim statističkim standardima. To bi trebalo omogućiti uporedivost službene statistike Bosne i Hercegovine sa odnosnim podacima zemalja članica EU i uvažavajući ključne elemente: efikasnost, inovativnost, pouzdanost i korisnost za korisnika. Kao takva, Strategija je usklađena s općim ciljem Prozora 2, koji predviđa usklađenost s vrijednostima Unije i pravilima, standardima i praksama Unije u relevantnim područjima. Nadalje, strategija se bavi trima glavnim prioritetima - službenom statistikom u skladu s potrebama korisnika, efikasnim statističkim poslovnim procesom i održivim institucionalnim okruženjem, što će dovesti do jačanja statističkog sistema općenito.

Identifikacija glavnih aktera i odgovarajućih institucionalnih i/ili organizacijskih pitanja (mandati, potencijalne uloge i kapaciteti) koja će biti obuhvaćena projektom.

Područje podrške: Provedba strateškog okvira PAR-a

Sudionici u oblasti javnih usluga: Među PARCO, ovaj dio Akcije će uključiti niz institucija sa svih nivoa vlasti, kao što su Ministarstvo prometa i komunikacija Bosne i Hercegovine; IDDEEA; Služba za održavanje i razvoj elektronskog poslovanja i "e-governmenta" Generalni sekretarijat Vijeća ministara Bosne i Hercegovine; Ministarstvo prometa i komunikacija Federacije Bosne i Hercegovine; Sektor za IT Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine; Ministarstvo pravde Federacije Bosne i Hercegovine; Ministarstvo za nauku i tehnologiju, visoko obrazovanje i informatičko društvo RS; Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS; Sektor za informatiku Generalni sekretarijat Vlade RS; Ured koordinatora za PAR BD Bosne i Hercegovine; Odjel za informatiku BD Bosne i Hercegovine. U kasnijoj fazi, ako se bude smatralo potrebnim, PARCO će proširiti djelokrug uključene i konsultirane institucije. Sve ove institucije su odgovorne za provedbu aktivnosti vezanih za uspostavu potrebnih uvjeta za daljnje uspješno uvođenje i implementaciju e-usluga na različitim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. Kapacitet IDDEEA-e i procesi značajno će ojačati kroz povećanu upotrebu informacione tehnologije u javnoj upravi u skladu s EU Direktivama, Uredbama i standardima o sigurnosnim karakteristikama.

Područje podrške – Daljnje jačanje statističkog sistema

Glavni sudionici su statističke institucije: državna Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS), dvije s entitetskog nivoa - Zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine (FZS) i Zavod za statistiku Republike Srpske (RSZS), kao i Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH).

Za provedbu nekih aktivnosti i postizanje rezultata unutar ove akcije (posebno informatičko povezivanje između statističkih institucija i dobijenih relevantnih administrativnih izvora) potrebno je uključiti niz drugih institucija kako na državnom tako i na entitetskom nivou.

3. OPIS AKCIJE

3.1. Logika intervencije

Opći cilj (učinak) ove akcije je podržati reformu javne uprave uključujući statistički sistem u skladu sa standardima i pravilima EU.

Specifični ciljevi (ishodi) ove akcije su:

- Poboľjšati pružanje usluga u skladu s načelima SIGMA-e
- Daljnje usklađivanje službene statistike u Bosni i Hercegovini sa standardima EU i poboljšanje statistike u smislu obima, kvaliteta i statističke proizvodnje.

Ukoliko se poboljša pristup digitalnoj tehnologiji javnih usluga uz korištenje digitalnog potpisa (*rezultat 1*) stvorit će se potrebni uvjeti za izgradnju digitalnih javnih servisa, a javna uprava će biti dodatno modernizirana i profesionalna (*ishod 1*).

Ako se uspostavi IT veza između statističkih institucija i relevantnih administrativnih izvora (*Rezultat 2*) i poboljša diseminacija statistike (*Rezultat 3*), to će dovesti do moderniziranog statističkog sistema u Bosni i Hercegovini (*Ishod 2*). Nadalje, ako se nacionalni računi, socijalna statistika, statistički poslovni registar, energetika, promet i statistika okoliša, statistika istraživanja i razvoja i upravljanje kvalitetom u statistici (*Rezultati 4-14*), uključujući statistiku državnih finansija (*Rezultat 14*), poboljšaju i dodatno usklade s EU standardima, povećat će se i količina i kvalitet podataka (*ishod 2*). To će biti potkrijepljeno pristupom s uvođenjem načela rodne ravnopravnosti u svrhu izračuna Indeksa rodne ravnopravnosti za Bosnu i

Hercegovinu s ciljem da bude dostupno više statističkih podataka razvrstanih po spolu (Rezultat 12), što će dovesti do moderniziranog statističkog sistema u cijeloj zemlji (*Ishod 2*). Dodatna ulaganja u IT infrastrukturu dodatno će podržati digitaliziranu i moderniziranu statističku proizvodnju (*ishod 2*) u Centralnoj banci (Rezultat 14). Ukoliko se isporuče svi predviđeni rezultati (od rezultata 2 do rezultata 14) koji se odnose na oblast statistike i na ovom nivou održe pretpostavke koje su prepoznate kao pristup administrativnim podacima i dostupnim kompetentnim ljudskim resursima, službena statistika u Bosni i Hercegovini će biti dodatno usklađena sa standardima EU i poboljšana u smislu obima, kvaliteta i statističke proizvodnje (*ishod 2*).

Ako je javna uprava modernizirana i sposobna pružati digitalne javne usluge, a službena statistika u Bosni i Hercegovini poboljšana u smislu obima, kvaliteta i statističke proizvodnje (*ishod 2*), akcija će doprinijeti sveukupnoj podršci dobroj upravi kroz reformu javne uprave u cijeloj zemlji, uključujući statistički sistem u usklađivanju sa standardima i pravilima EU (*utjecaj*). Ako se ostvare pretpostavke navedene kao snažna politička opredijeljenost za nastavak reformi i vlada usmjerava provedbu sveukupne reformske vizije uz jasno vođstvo u relevantnim institucijama Bosne i Hercegovine nadležnim za koordinaciju reforme javne uprave (PAR), ostvarit će se doprinos akcije željenom utjecaju.

3.2. Indikativne aktivnosti

Rezultat 1: Pristup digitalnoj tehnologiji javnih usluga uz korištenje poboljšanog digitalnog potpisa (IDDEEA) ostvarit će se provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- 1.1. Osigurati tehničku pomoć za izradu studije izvedivosti za korištenje e-usluga
- 1.2. Na osnovu studije izvedivosti pomoći u promoviranju saradnje između tijela javne uprave uz primjenu pravila, mehanizama i web alata za standardizaciju objave informacija od javnog interesa
- 1.3. Podržati implementaciju rješenja za korištenje kvalificiranog digitalnog potpisa uz korištenje eID-a u procesu pružanja javnih usluga
- 1.4. Pružiti tehničku pomoć za povećanje korištenja online web alata u svakodnevnoj komunikaciji s građanima i poslovnim sektorom
- 1.5. Podržati razvoj mehanizama za online saradničko korištenje softverskih alata za razvoj digitalne ekonomije uz korištenje društva u cjelini kroz korištenje savremenih ICT rješenja i praktično koristiti funkcionalnost digitalnog predstavljanja i digitalnog potpisivanja (eIDAS).
- 1.6. Pomoći u provedbi postupaka s ciljem jačanja infrastrukture za izdavanje elektronskih ličnih karata s memorijskim elementima koji sadrže kvalificirani digitalni certifikat, uključujući sisteme za elektronske usluge i izradu elektronskih potpisa kroz nabavku, isporuku, instalaciju te konfiguraciju, puštanje u rad i testiranje Sistema.

Unapređenje IDDEEA informacionog i SDH telekomunikacijskog sistema ostvarit će se provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti

- 1.7. Osiguravanje opreme: Implementirati svu potrebnu infrastrukturu kroz nabavku, isporuku, instalaciju i konfiguraciju, puštanje u rad i testiranje opreme SDH telekomunikacijskih sistema IDDEEA.
- 1.8. Osiguravanje opreme: Instalirati web alate za novu opremu u sistemu nadzora IDDEEA za praćenje izvedbe prijenosa velikih skupova podataka kroz telekomunikacijsku mrežu (vezano uz RR linkove i pristupne točke).

Provedba aktivnosti planiranih unutar Rezultata 1 organizirana je na dva načina – jedan koji će poboljšati komunikaciju s građanima (G2C) i drugi s vladom (G2G). Omogućit će implementaciju pravila, mehanizama i web alata za standardizaciju objave informacija od javnog interesa kao što su: korištenje kvalificiranog digitalnog potpisa uz korištenje eID-a u procesu pružanja javnih usluga i povećanja korištenja on line web alata u svakodnevnoj komunikaciji s građanima i poslovnim sektorom, kao i podizanja znanja osoblja nadležnih tijela na novi nivo. Proces izdavanja elektronskih ličnih karata (eID) u Bosni i Hercegovini započeo je 2013. godine, a te lične karte imaju i elektronski memorijski element koji omogućava uspostavu

kvalificiranog digitalnog/virtualnog identiteta koji će se praktično koristiti kroz funkcionalnost digitalnog predstavljanja i digitalnog potpisivanja (eIDAS). IDDEEA je također certificirana za ISO/27001 i ISO/9001 od 2012. godine. Imajući u vidu značaj uvođenja e-trgovine u Bosni i Hercegovini, prvenstveno u svrhu olakšavanja i ubrzanja poslovanja, ali i zbog nužnosti provođenja digitalizacije svih poslovnih procesa IDDEEA-e potrebno je uvesti elektronski potpis u Bosni i Hercegovini.

Aktivnosti (Rezultat 1) također će poboljšati informacione i SDH telekomunikacijske sisteme IDDEEA-e, što uključuje nabavku, isporuku i obuku stručnjaka IDDEEA-e za korištenje hardvera, softvera i specijalističke telekomunikacijske SDH opreme potrebne za optimalno funkcioniranje informacijskih sistema, aplikacija i SDH telekomunikacijskog sistema IDDEEA-e. Unapređenje SDH mreže trebalo bi omogućiti povećanje kvaliteta razvoja i implementacije specifičnih web modula, koji trebaju progurati veliku količinu podataka kroz Radio SDH telekomunikacijsku mrežu što će dovesti do poboljšanja efikasnosti razmjene podataka između nadležnih institucija i IDDEEA-e. Razmjena podataka uključuje registre ličnih karata (eID), registre putnih isprava, registar birača i dr. Nakon provedbe ove aktivnosti IDDEEA će proširiti mogućnosti primanja novih korisnika u svoje informacione sisteme.

Područje statistike

Glavni indikativni neiscrpnj popis aktivnosti u području statistike, grupiran prema relevantnim rezultatima su:

Rezultat 2 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Podrška u analizi podataka administrativnih nositelja funkcije
- Pružanje pomoći u razvoju IT rješenja za povezivanje statističkih institucija i relevantnih administrativnih izvora
- Podrška u pripremi tehničke specifikacije za nabavku opreme
- Osiguravanje opreme koja omogućuje funkcionalnu vezu između statističkih institucija i relevantnih administrativnih izvora
- Obuka osoblja
- Podrška uspostavi prijenosa podataka između statističkih institucija i relevantnih nositelja podataka
- Studijska posjeta

Rezultat 3 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Razvoj web rješenja za diseminaciju podataka
- Osiguravanje opreme: odgovarajući hardver, softver i licence za razvoj i poboljšanje usluga vezanih uz diseminaciju podataka
- Edukacija osoblja za korištenje novog softvera
- Studijska posjeta

Rezultat 4 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Organizirati metodološku obuku vezanu uz statistiku *nacionalnih računa*
- Podrška u izradi upitnika s uputama za izvještajne jedinice
- Definiranje uzorka za provođenje ankete
- Studijska posjeta

Rezultat 5 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

Za SILC:

- Obuka metodologa uzorkovanja
- Uređivanje i imputacija podataka
- Izrada konačnih pondera na osnovu analize neodgovora i kalibracije
- Izrada SILC pokazatelja
- Implementacija i korištenje SM (Siena MicroSimulation model za neto-bruto konverziju EU-SILC varijabli dohotka)
- Analiza podataka i priprema četiri prijenosne datoteke za Eurostat
- Studijska posjeta

Za demografiju

- Identifikacija i analiza administrativnih izvora podataka i registara (koji se mogu koristiti za krug Popisa 2030.)
- Prijedlog potrebnih izmjena administrativnih izvora (kako bi se omogućilo njihovo korištenje u popisu stanovništva u krugu Popisa 2030.)
- Izrada akcionog plana
- Studijska posjeta

Za migraciju

- Pružanje pomoći u poboljšanju i potpunom usklađivanju metodoloških dokumenata (za statistiku *migracija*) u skladu sa standardima EU
- Studijska posjeta
- Pružanje podrške u IT povezivanju između institucija

Za izračun indeksa troškova rada/LCI - samo područja koja nisu dovoljno pokrivena akcijom u više zemalja

- Određivanje potrebnih varijabli
- Izrada anketnih upitnika
- Podrška razvoju metodologije istraživanja
- Pomoć u pripremi metodologije uzorkovanja

Rezultat 6 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Misije obuke
- Studijska posjeta
- Daljnji razvoj IT aplikacije za Enterprise Groups/EG
- Razvoj informatičkog rješenja i za izradu *poslovne demografije*
- Obuka osoblja za korištenje aplikacije - Pomoć pri implementaciji novorazvijene aplikacije u SBR-u

Rezultat 7 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Obuka osoblja
- Tehnička pomoć
- Priprema plana za pilot istraživanje u vezi sa *energetskom* statistikom
- Studijska posjeta

Rezultat 8 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Priprema akcionog plana
- Razvoj metodologije za statistiku *saobraćaja*
- Obuka statističara, metodologa i zaposlenih u IT odjelu
- Razvoj softvera
- Studijska posjeta

Rezultat 9 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Obuka osoblja
- Razvoj metodologije za statistiku *okoliša*
- Priprema plana aktivnosti uključujući plan za pilot istraživanje
- Studijska posjeta

Rezultat 10 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Razvoj upitnika za online usluge (OSQ) za statistiku istraživanja i razvoja (R&D)
- Obuka osoblja
- Studijska posjeta

Rezultat 11 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Obuka osoblja o najnovijoj verziji GSBPM-a za upravljanje kvalitetom u statistici
- Podrška u pripremi odgovarajuće dokumentacije prema najnovijem modelu GSBPM-a
- Unapređenje postojeće dokumentacije prema standardu SIMS 2.0
- Studijska posjeta

Rezultat 12 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Analiza postojećeg stanja, izvora podataka i varijabli koje nedostaju
- Priprema akcionog plana koji uključuje sve zainteresirane strane
- Obuka osoblja za izradu *rodne statistike* i analize
- Izrada smjernica za budući rad

Rezultat 13 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Obuka osoblja
- Analiza potreba
- Razvoj odgovarajućih metodologija za statistiku državnih finansija i statistiku eksternog sektora za korisnike i aktivnosti koje nisu obuhvaćene akcijom više zemalja
- Studijska posjeta
- Uspostavljanje procesa kompilacije

Rezultat 14 će se postići provedbom sljedećih indikativnih aktivnosti:

- Analiza postojećeg stanja u vezi sa *digitalizacijom i modernizacijom* statističke proizvodnje u *Centralnoj banci*
- Priprema specifikacije za nabavku IT opreme
- Obezbeđivanje opreme
- IT povezivanje sa drugim relevantnim institucijama
- Proces testiranja povezanosti Centralne banke sa drugim relevantnim institucijama
- Studijska posjeta

3.3. Integriranje

Zaštita okoliša, klimatske promjene i biodiverzitet

Za ovu akciju nije predviđen i/ili potreban ekološki skrining. Akcija i aktivnosti koje proizilaze iz akcije neće imati negativan utjecaj na **okoliš** niti ugroziti okoliš, zdravlje i bezbjednost u budućnosti. Aktivnosti koje proizilaze iz ove akcije bit će realizirane na ekološki najprihvatljiviji mogući način. Istovremeno, jedan od rezultata sveukupne digitalizacije javne uprave treba da bude koherentnost politike i promocija zelene administracije s ciljem smanjenja upotrebe papira što će doprinijeti očuvanju životne sredine. Istovremeno, jedan od rezultata sveukupne digitalizacije javne uprave bit će koherentnost politike i promocija zelene uprave s ciljem smanjenja upotrebe papira, što će doprinijeti očuvanju okoliša i Zelenoj agendi. Akcija će promovirati ozelenjavanje nabavki za sve aktivnosti vezane za provedbu akcije, što bi zauzvrat trebalo ojačati kapacitete PA za integraciju takve prakse.

Rodna ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojčica

Pažnja će se posvetiti **rodnom aspektu** u okviru aktivnosti Akcije, osiguravajući dobrobit i za muškarce i žene, osiguravajući rodno osjetljive podatke. Generalno, rodna perspektiva će se održati kako bi se osiguralo da rezultati Akcije pozitivno utječu i na rodnu ravnopravnost.

Rodna statistika je statistika koja na adekvatan način odražava razlike i nejednakosti u položaju žena i muškaraca u svim oblastima života. Statistički podaci i indikatori o položaju žena i muškaraca su potrebni da bi se opisale uloge žena i muškaraca u društvu, ekonomiji i unutar porodice, da bi se pružila osnova za razvoj SMART politika i uspostavilo rodno razumno praćenje i evaluacija njihove efektivnost.

Gender akcioni plan (GAP) Bosne i Hercegovine (2018-2022) je okvirni strateški dokument za uvođenje rodne ravnopravnosti u sve oblasti društvenog života. GAP Bosne i Hercegovine je usklađen sa relevantnom Strategijom Evropske unije za ravnopravnost muškaraca i žena i drugim relevantnim strateškim dokumentima Vijeća Evrope, Evropske unije i Ujedinjenih nacija. Svaka prioritetna oblast GAP-a Bosne i Hercegovine

sadrži mjere za prikupljanje, održavanje, analizu i prezentaciju statističkih podataka razvrstanih po spolu. Akcija uvođenja načela rodne ravnopravnosti doprinosi implementaciji GAP-a Bosne i Hercegovine.

Ovo je takođe u skladu sa Strategijom rodne ravnopravnosti Evropske unije 2020-2025⁹, koji naglašava da program podrške strukturnim reformama može podržati države članice u uvođenju rodne ravnopravnosti u javnu upravu, državno budžetiranje i finansijsko upravljanje. Strategija takođe ističe da su EU potrebni sveobuhvatni, ažurirani i uporedivi podaci razvrstani po spolu kako bi se riješile određene nejednakosti u različitim oblastima politike. Godišnji izvještaji će uključivati relevantne podatke, uključujući Eurostat i Eurofound, kao i indikatore za mjerenje napretka, nadovezujući se na EIGE-ov godišnji Indeks rodne ravnopravnosti u EU. EIGE će takođe obezbijediti podatke i istraživanja kako bi se uključili u kreiranje politika utemeljenih na dokazima institucija EU i država članica. Dakle, Akcija uvođenja načela rodne ravnopravnosti i poboljšanje rodne statistike su u potpunosti u skladu sa ovom politikom EU i institucionalnim mehanizmima.

Ljudska prava

Unapređenje javnog servisa i stvaranje preduvjeta za e-usluge, kao i jačanje dobrog upravljanja kao rezultat Akcije će biti od koristi za **manjine i ranjive grupe**. Javnost i bolja diseminacija informacija kao i dalje kreiranje e-usluga pomoći će osnaživanju manjina i ranjivih grupa i osigurati lakši pristup javnoj upravi i javnim uslugama za te grupe. Ova akcija će osigurati da neće biti diskriminacije ranjivih kategorija.

Na osnovu temeljnih principa promoviranja ravnopravnosti i borbe protiv diskriminacije, učešće u Akciji će biti zagarantovano na osnovu jednakog pristupa bez obzira na spol, rasno ili etničko porijeklo, vjeru ili uvjerenje, invaliditet, godine ili seksualnu orijentaciju.

U oktobru 2019. godine VM Bosne i Hercegovine usvojilo je *Informaciju i Vodič za poduzimanje efikasnih mjera za sprečavanje uznemiravanja na osnovu spola i seksualnog uznemiravanja na radnom mjestu u institucijama BiH*. Osim toga, VM Bosne i Hercegovine je zatražilo od nadležnih institucija da donesu *Odluku o politici nulte tolerancije na seksualno uznemiravanje i uznemiravanje zasnovano na spolu*, kao i da angažiraju savjetnike koji bi se trebali baviti ovim pitanjima.

Demokratija

Uključivanje i učešće **civilnog društva** u procesu evropskih integracija je veoma važno, a saradnja između vladinog i nevladinog sektora ključna. Mogućnosti za dijalog i saradnju između civilnog društva i aktera javnog sektora će se dalje razvijati kroz različite inicijative u okviru predložene Akcije, posebno kao što su inicijative za javne konsultacije i različite vrste diskusija sa civilnim društvom. Planirane aktivnosti koje se odnose na uspostavljanje osposobljavanja za e-usluge uključuju razvoj bolje komunikacije (CRM) sa korisnicima (građanima) kao i veću diseminaciju informacija o javnim uslugama (katalog usluga). Generalno, ove aktivnosti imaju za cilj prilagođavanje pružanja javnih usluga potrebama građana i stvaranje boljeg odnosa sa građanima.

⁹COM(2020) 152 finalni

3.4. Rizici i naučene lekcije

Kategorija	Rizici	Vjerovatnoća (Visoka/ srednja/ mala)	Utjecaj (Visok/ srednji/ mali)	Mjere ublažavanja
Aspekti zakonitosti i pravilnosti	Nedovoljna politička podrška za implementaciju reforme javne uprave	S	V	Uspostavljena veza sa koordinacionim tijelom za PAR na političkom nivou
Planiranje, procesi i sistemi	Nedostatak volje da se osigura ravnomjeran napredak javne uprave u cijeloj zemlji	S	V	Uspostavljena veza sa koordinacionim tijelom za PAR na političkom nivou
Planiranje, procesi i sistemi Komunikacija i informacije	Nedovoljna politička podrška digitalizaciji uprave i uvođenju e-usluga	S	S	Uključiti sastanke na visokom nivou radi rješavanja strateških pitanja i tema u aktivnostima implementacije. Uspostaviti jasnu strukturu upravljanja projektom na visokom nivou kroz upravni odbor projekta, sastavljen od donosilaca odluka i ključnih predstavnika (ministri, savjetnici ili potpredsjednici vlade, itd.)
Planiranje, procesi i sistemi	Nemogućnost koordinacije i provođenja svih aktivnosti neophodnih za razvoj usluga istovremeno na svim nivoima uprave.	S	V	Identifikovati jasne strukture implementacije sa jasnim zadacima i odgovornostima prema Upravnom odboru projekta.
Aspekti zakonitosti i pravilnosti Planiranje, procesi i sistemi	Nezadovoljavajuća zakonodavna i institucionalna osnova za provođenje aktivnosti na razvoju gradivnih elemenata za e-usluge.	V	S	Jasno saopštavanje rezultata i implementacija preporuka Studije izvodljivosti.
Komunikacija i informacije Aspekti zakonitosti i pravilnosti	Nedostatak povjerenja korisnika koji imaju pravo pristupa kvalifikovanim digitalno potpisanim dokumentima koji	M	S	Obuka IDDEEA i osoblja nadležnih organa u oblasti kvalifikovanih digitalno potpisanih dokumenata u okruženjima e-usluga za širenje pravih informacija i motiviranje nadležnih da ih koriste.

	se odnose na funkcionalnost e-usluga koje građanin traži na web portalima nadležnih organa.			
Ljudi i organizacija	Otpor osoblja prema primjeni najnovijih web standarda i trendova u oblasti korištenja tehnologije velikih podataka	S	S	Mjere ublažavanja: pravovremeno planiranje obuka o tehničkim kapacitetima tehnologije velikih podataka
Statistika				
Komunikacija i informacije Ljudi i organizacija	Rizik za aktivnosti vezane za statistiku – nedovoljno ljudskih resursa za učešće i predaju rezultata Twining-a	S	S	Rukovodstvo statističkih institucija treba da obavijesti o ovom problemu relevantne vlasti (na entitetskom i državnom nivou). U skladu sa tim treba osigurati dovoljnu finansijsku podršku za angažiranje većeg broja osoblja za rad na statističkim podacima
Komunikacija i informacije	Rizik za aktivnosti vezane za statistiku - nosioci administrativnih podataka ne žele da saraduju sa statistikom	S	S	Vlasnici/imaoci administrativnih izvora podataka trebaju omogućiti pristup svojim administrativnim podacima u skladu sa zakonima o statistici (i na entitetskom i na državnom nivou). Rukovodstvo statističkih institucija treba intenzivno raditi na obezbjeđivanju dobre saradnje između relevantnih institucija i statistike.

Naučene lekcije:

Akcija u dijelu **statistike** će se implementirati nakon završetka dva velika Twinning projekta (IPA 2017 i IPA 2019) i tehničke pomoći predviđene u okviru programa IPA 2019.

IPA 2015 Twinning projekt „Podrška reformi javne uprave i reformi statističkog sistema“ uspješno je završen, uz niz naučenih lekcija. Općenito, statističke institucije u Bosni i Hercegovini moraju nastaviti s nastojanjem i poboljšanjem harmonizacije sa EU i drugim relevantnim međunarodnim statističkim standardima. Na osnovu posebnog iskustva u implementaciji IPA 2015 Twinning programa može se zaključiti sljedeće: razvoj bosanskohercegovačke statistike sporo napreduje, ali se najvidljiviji rezultati i poboljšanja postižu kroz implementaciju IPA programa nacionalne pomoći koji su upotpunjeni aktivnostima iz višekorisničkih projekata IPA. Dodatne prednosti Twinning pomoći bile su opsežno učenje, zajednički rad i nezaobilazna saradnja radnih timova iz tri statističke institucije. Implementacija pravnih tekovina EU u statistici zahtijeva (za zemlje proširenja) kontinuiran rad i tehničku podršku EU (za efikasniji transfer znanja). Također, uspješnost pomoći je određena dobrom saradnjom unutar Statističkog sistema u Bosni i Hercegovini (između tri zavoda: BHAS, FZS, RZS) i sa ostalim dionicima uključenim u statistički sistem. Nadalje, uspjeh partnerske (twinning) i tehničke pomoći će u velikoj mjeri ovisiti o vlasništvu korisnika nad rezultatima projekta. Stoga je ova akcija ugradila sve identificirane lekcije naučene iz prethodnih intervencija kako bi se osigurao uspjeh i održivost planirane pomoći.

3.5. Indikativna matrica logičkog okvira

Rezultati	Lanac rezultata: Glavni očekivani rezultati	Pokazatelji	Polazne osnove 2020.	Cilj 2026.	Izvori podataka	Pretpostavke
Utjecaj	Podržati reformu javne uprave uključujući statistički sistem u skladu sa standardima i pravilima EU	Napredak ostvaren u ispunjavanju kriterija ocjenjivanja vezanih za PAR	Rana faza	Umjereno pripremljeno	Izveštaji Komisije o Bosni i Hercegovini EC OPSYS / DG NEAR izvještaji; PARCO izvještaji	
Rezultat 1 PAR	Poboljšano pružanje usluga u skladu sa SIGMA principima	Uvedeni principi digitalnih javnih usluga	Rana faza	Značajan napredak u pilot oblastima	Izveštaj o SIGMA monitoringu Broj digitalnih javnih usluga koje se pružaju	Vlada upravlja i koordinira implementaciju ukupne vizije reforme. Jasno vodstvo u relevantnim institucijama Bosne i Hercegovine nadležnim za koordinaciju reforme javne uprave.
Rezultat 2 Statistika	2 Službena statistika u Bosni i Hercegovini dodatno je uskladen sa standardima EU i poboljšana u smislu obima, kvaliteta i statističke proizvodnje	2.1 Povećana vrijednost "Indeksa BA podataka" poslanih Eurostatu	2.1 2,9 (2018.)	2.1 50 (2024.) 60 (2027.)	Izvori Eurostata	Osiguran je pristup administrativnim podacima iz relevantnih izvora, odnosno efikasna saradnja svih relevantnih institucija u Bosni i Hercegovini na svim nivoima.
Rezultat 1 povezan sa Ishodom 1	Rezultat 1: Šira upotreba digitalnog potpisa čime se poboljšava pristup digitalnoj tehnologiji javnih usluga	1.1 Povećana isporuka digitalno potpisanih dokumenata	0	1.000.000	1. Izveštaj o praćenju i evaluaciji strategije razvoja IDDEEA 2. Broj prihvatljivih digitalno potpisanih dokumenata koje IDDEEA mora dostaviti prilikom podnošenja zahtjeva za e-	Dostupni kvalifikovani ljudski resursi

					usluge od strane građanina na web portalima nadležnih organa za izdavanje ličnih eID dokumenata	
		1.2 Povećana količina podataka obrađenih putem SDH mreže	200/850	250/1000	Izveštaj o praćenju i evaluaciji strategije razvoja IDDEEA Povećan je broj radio relejnih veza/pristupnih tačaka za propuštanje velikog opterećenja podataka kroz SDH mrežu	Uvjeti/zahtjevi za IKT
Rezultat 2 povezan sa Ishodom 2	Dobijena informatička veza između statističkih institucija i relevantnih administrativnih izvora	Povećan stepen automatizacije i količina pokazatelja u statističkoj proizvodnji	Imaoci administrativnih izvora koji nisu povezani sa statističkim institucijama Nije dostupno IT rješenje za povezivanje statističkih institucija sa imaocima administrativnih izvora	Više od dva administrativna izvora povezana sa statističkim institucijama Poboljšana je efikasnost i kvalitet proizvodnje statističkih podataka Razvijeno IT rješenje za prijenos podataka	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RZS RS	Dostupan pristup administrativnim podacima Postoje uvjeti/zahtjevi IT-a Dostupni kompetentni ljudski resursi
Rezultat 3 povezan sa Ishodom 2	Diseminacija statistike je poboljšana	Povećan broj on-line korisnika i ažurni alati za distribuciju su u upotrebi	Ograničeni alati za diseminaciju Digitalna biblioteka nije dostupna	Povećan broj on-line korisnika i ažurni alati za distribuciju su u upotrebi Digitalna biblioteka dostupna korisnicima	Web: BHAS, FZS, RZS RS Digitalna biblioteka	Omogućen pristup administrativnim podacima Postoje uvjeti/zahtjevi IT-a Dostupni kompetentni ljudski resursi

Rezultat 4 povezan sa Ishodom 2	Poboljšana statistika nacionalnih računa	Dostupan je povećan broj informacija o strukturama proizvodnje i intermedijarne potrošnje privrednih subjekata u Bosni i Hercegovini	Tabele snabdijevanja i upotrebe i ulaznih/izlaznih podataka (SUT/IOT) nisu dostupne	Detaljni podaci o strukturama proizvodnje i intermedijarne potrošnje privrednih subjekata u Bosni i Hercegovini prikupljeni za referentnu godinu	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RZS RS	Omogućen pristup administrativnim podacima Postoje uvjeti/zahtjevi IT-a Dostupni kompetentni ljudski resursi
Rezultat 5 povezan sa Ishodom 2	Socijalna statistika je poboljšana	Povećana količina podataka za demografiju, migracije, rad i podatke o siromaštvu	Dostupna je ograničena količina ili nema podataka iz navedenih područja	Podaci za demografiju, migraciju, statistiku rada dostupni; podaci o siromaštvu i socijalnoj uključenosti dostupni iz SILC-a Svi proizvedeni podaci šalju se Eurostatu	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RSZS	Omogućen pristup administrativnim podacima Postoje IT uvjeti/zahtjevi Dostupni kompetentni ljudski resursi
Rezultat 6 povezan sa Ishodom 2	Statistički poslovni registar je dodatno poboljšán	Povećana količina pokazatelja/varijabli za grupu poduzeća i poslovnu demografiju stavljena na raspolaganje	Ograničena količina ili nikakvi podaci za grupu poduzeća i poslovnu demografiju	Novi pokazatelji/varijable dostupni za grupu poduzeća i poslovnu demografiju poslani EUROSTAT-u	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RSZS	Omogućen pristup administrativnim podacima Postoje IT uvjeti/zahtjevi Dostupni kompetentni ljudski resursi
Rezultat 7 povezan sa Ishodom 2	Energetska statistika je poboljšana	Proizvedeno više i kvalitetnijih pokazatelja povezanih s energetsom statistikom	Ograničena količina ili nikakvi raščlanjeni podaci potrebni za izvještavanje Eurostatu	Provedba zahtjeva Ažurirane Uredbe (EZ) br. 1099/2008 o statistici energije: Raščlanjivanje konačne potrošnje u uslugama, transportu i dr	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RSZS	Omogućen pristup administrativnim podacima Postoje IT uvjeti/zahtjevi Dostupni kompetentni ljudski resursi
Rezultat 8 povezan sa Ishodom 2	Transportna statistika je poboljšana	Proizvedeno više i kvalitetnijih pokazatelja koji se odnose na saobraćajnu statistiku	Statistika cestovnog saobraćaja nije usklađena s pravnom tečevinom EU Ograničen broj dostupnih	Statistika cesta i saobraćaja dodatno poboljšana i usklađena s Uredbom EU	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RSZS	Omogućen pristup administrativnim podacima Postoje IT uvjeti/zahtjevi

			saobraćajnih statistika	Svi proizvedeni podaci šalju se Eurostatu		Dostupni kompetentni ljudski resursi
Rezultat 9 povezan sa Ishodom 2	Okolišna statistika je poboljšana	Izveštavanje o šumskim resursima	Podaci o bacanju hrane nisu dostupni	Format uspostavljen za izveštavanje o podacima o bacanju hrane Podaci poslani Eurostatu	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RSZS	Omogućen pristup administrativnim podacima Postoje IT uvjeti/zahtjevi Dostupni kompetentni ljudski resursi
Rezultat 10 povezan sa Ishodom 2	Poboljšana statistika istraživanja i razvoja	Poboljšani podaci o istraživanju i razvoju putem online ankete za prikupljanje podataka	Ograničena stopa odgovora i loši podaci o istraživanju i razvoju	Bolja stopa odgovora i poboljšan kvalitet podataka za izveštavanje o istraživanju i razvoju	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RSZS	Omogućen pristup administrativnim podacima Postoje IT uvjeti/zahtjevi Dostupni kompetentni ljudski resursi
Rezultat 11 povezan sa Ishodom 2	Upravljanje kvalitetom u statistici je dodatno poboljšano	Objavljena kvalitetnija istraživanja s GSBPM procesnom dokumentacijom	Statistička istraživanja nisu pravilno dokumentirana	Povećanje od 50% ispravno dokumentiranih statističkih istraživanja s GSBPM procesnom dokumentacijom i izvještajima o kvalitetu poštujući SIMS 2.0 standarde	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RSZS	Omogućen pristup administrativnim podacima Postoje IT uvjeti/zahtjevi Dostupni kompetentni ljudski resursi
Rezultat 12 povezan sa Ishodom 2	Rodna statistika je poboljšana i dalje primjenjivana u statističkom sistemu Bosne i Hercegovine	Više statističkih podataka razvrstanih po spolu i odražava rodna pitanja	Ograničena statistika razvrstana po spolu	Indeks ravnopravnosti spolova za Bosnu i Hercegovinu redovno se izračunava kroz vrijeme	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RZS, RS, Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, GC RS, GC FBosna i Hercegovina	
Rezultat 13 povezan sa Ishodom 2	Unaprijeđena je statistika državnih finansija i statistika vanjskog sektora	Više podataka o GFS-u, DI i IIP dostupno i dostavljeno Eurostatu	Dostupna ograničena količina podataka o GFS, DI i IIP	Više podataka o GFS-u, DI i IIP dostupno i dostavljeno Eurostatu	Web: Eurostat; BHAS, FZS, RSZS	

			Tabele za IIP nisu dostupne			
Rezultat 14 povezan sa Ishodom 2	Ostvarena digitalizacija i modernizacija statističke proizvodnje u Centralnoj banci	Poboljšana IT infrastruktura za moderniziranu kompilaciju statistike	Neautomatizirani proces kompilacije	Dostupna i funkcionalna odgovarajuća IT infrastruktura za modernizirano prikupljanje statističkih podataka		Dostupni ljudski resursi

4. PROVEDBENI ARANŽMANI

4.1. Sporazum o finansiranju

Za provedbu ove akcije predviđeno je sklapanje sporazuma o finansiranju s Bosnom i Hercegovinom.

4.2. Indikativni period provedbe

Indikativni operativni period provedbe ove akcije, tokom kojeg će se provoditi aktivnosti opisane u odjeljku 3. i implementirati odgovarajući ugovori i sporazumi, je 72 mjeseca od dana stupanja na snagu Sporazuma o finansiranju. Produženje perioda provedbe može dogovoriti službenik Komisije nadležan za odobravanje, izmjenom ove Odluke o finansiranju i relevantnih ugovora i sporazuma.

4.3. Metode provedbe primjenjive na projektni modalitet

Komisija će osigurati poštivanje odgovarajućih pravila i postupaka EU za finansiranje trećih strana, uključujući postupke revizije, prema potrebi, i usklađenost akcije s restriktivnim mjerama EU¹⁰.

4.3.1. Direktno upravljanje (grantovi)

(a) Svrha grantova

Dio aktivnosti će se implementirati kroz Twinning grant (1 000 000 EUR), posebno područje statistike s ciljem daljnjeg usklađivanja službene statistike u Bosni i Hercegovini sa standardima EU (*Ishod 2*). S obzirom na poboljšanje obima, kvaliteta i statističke proizvodnje u cijeloj zemlji (*navedeno u Ishodu 2*), *peer to peer* aktivnosti će se provoditi kroz institucionalnu saradnju između javnih uprava odabranih država članica EU i administracije statistike u Bosni i Hercegovine.

Odabir Twinning granta kao metode provedbe u području statistike posljedica je već dokazanog pravca više puta uspješne provedbe ove vrste intervencije u prethodnim akcijama provedenim uz IPA podršku. Dio aktivnosti koji se odnosi na *Rezultat 2 do Rezultat 14* zasnivat će se na principu učenja kroz rad i razmjene najbolje prakse EU na najodrživiji način.

(b) Vrsta ciljanih aplikanata

Aplikanti će biti uprave država članica EU ili njihova ovlaštena tijela s relevantnim referencama i praktičnim iskustvom u području statistike. Angažiranje aplikanta ove vrste najbolji je način za širenje najbolje prakse EU i novih trendova u oblasti statistike, kao i za produbljivanje znanja i vještina u administraciji statistike u Bosni i Hercegovini.

(c) Opravdanost direktnog granta

Nije primjenjivo

(d) Iznimka od neretroaktivnosti troškova

Nije primjenjivo

¹⁰ www.sanctionsmap.eu Napominjemo da je mapa sankcija IT alat za identifikaciju režima sankcija. Izvor sankcija proizilazi iz pravnih akata objavljenih u Službenom listu (SL). U slučaju neslaganja između objavljenih pravnih akata i ažuriranja na web stranici prevladava verzija iz SL.

4.3.2. Direktno upravljanje (nagrada(e))

Nije primjenjivo

4.3.3. Direktno upravljanje (nabavka)

Dio aktivnosti će se provoditi pod **direktnim upravljanjem** Delegacije EU u Bosni i Hercegovini, posebno aktivnosti pod Ishodima 1 i 2., čime bi se osigurao kontinuitet pomoći EU u oblastima reforme javne uprave i statistike.

Ishod 1 povezan s intervencijom u području reforme javne uprave realizirat će se putem ugovora o nabavci usluga i robe (3 000 000 EUR). U okviru **Ishoda 2** nabavka za ugovore o opskrbi pridonijet će punom ostvarenju Statistike (2 000 000 EUR).

4.3.4. Indirektno upravljanje s [organizacijom države članice] [trećom zemljom donatorom] [specijaliziranom (tradicionalnom/regulatornom) agencijom EU] [međunarodnom organizacijom]

Nije primjenjivo

4.3.5. Indirektno upravljanje s korisnikom programa IPA III

Nije primjenjivo

4.3.6. Doprinos <naziv relevantne regionalne investicione platforme>>

Nije primjenjivo

4.3.7. EFSD+ operacije pokrivene budžetskim garancijama

Nije primjenjivo

4.3.8. Promjene iz indirektnog u direktni način upravljanja (i obrnuto) zbog izuzetnih okolnosti (jedna alternativna druga opcija)

Implementacija u okviru Indirektnog upravljanja sa povjerenim subjektom može se koristiti kao *alternativni modalitet* za ovu akciju koja se planira implementirati u direktnom upravljanju. Povjereni subjekt(i) će službe Komisije odabrati prema sljedećim kriterijima:

- Finansijski i operativni kapacitet podnosioca prijave;
- Tehnički kapaciteti, kao što je iskustvo u pripremi i implementaciji zajedničke izgradnje kapaciteta i sličnih projekata;
- Iskustvo u vođenju programa ili projekata vezanih za rezultate, veliko iskustvo u implementaciji sličnih projekata u oblasti PAR-a i/ili Statistike i dokumentovani kapacitet za mobilizaciju relevantnih mreža u državama članicama EU, Bosni i Hercegovini i regionu, itd.
- Kriteriji koji se odnose na kvalitet sažetka projekta, uključujući relevantnost;
- Dosljednost s ciljevima, rezultatima i aktivnostima Projekta, očekivani učinak;
- Održivost i
- Isplativost

Ako pregovori s povjerenim subjektom ne uspiju, taj dio ove akcije može se provesti u okviru indirektnog upravljanja s drugim alternativnim subjektom kojeg odabiru službe Komisije koristeći iste kriterije odabira. U slučaju da se predviđeni subjekt treba zamijeniti, službe Komisije mogu odabrati drugi zamjenski subjekt

koristeći iste kriterije odabira koji su gore navedeni. Ako je subjekt zamijenjen, odluka o njegovoj zamjeni mora biti obrazložena.

Ako pregovori s povjerenim subjektom ne uspiju, taj se dio ove akcije može provesti u direktnom upravljanju u skladu s modalitetima provedbe navedenima u odjeljku 4.3.3.

4.4. Obim geografske podobnosti za nabavku i grantove

Primjenjivat će se geografska podobnost u smislu mjesta osnivanja za učešće u postupcima nabavke i dodjele grantova i u pogledu porijekla nabavke kako je utvrđeno u osnovnom aktu i navedeno u relevantnim ugovornim dokumentima, u skladu sa sljedećim odredbama.

Službenik Komisije nadležan za odobravanje može proširiti geografsku podobnost na osnovu hitnosti ili nedostupnosti usluga na tržištima dotičnih zemalja ili teritorija, ili u drugim propisno potkrijepljenim slučajevima u kojima bi primjena pravila podobnosti onemogućila realizaciju ove akcije ili bi je učinila izuzetno teškom (član 28(10) NDICI-Uredba o globalnoj Evropi).

4.5. Indikativni budžet

Komponente indikativnog budžeta	Doprinos EU (iznos u EUR)	Indikativni doprinos treće strane, u identifikovanoj valuti
Metode provedbe – usp. s odjeljkom 4.3:		
Ishod 1: PAR, sastavljen od	3 000 000	Nije prihvatljivo
Nabavke (direktno upravljanje) – usp. s odjeljkom 4.3.3	3 000 000	Nije prihvatljivo
Ishod 2: Statistika, sastavljen od	3 000 000	Nije prihvatljivo
Grantova (direktno upravljanje) – usp. s odjeljkom 4.3.1	1 000 000	Nije prihvatljivo
Nabavka (direktno upravljanje) – usp. s odjeljkom Error! Reference source not found.	2 000 000	Nije prihvatljivo
Grantovi – ukupni okvir prema odjeljku 4.3.1	1 000 000	
Nabavka – ukupni okvir prema odjeljku 4.3.3	5 000 000	
Evaluacija – usp. s odjeljkom 5.2	bit će obuhvaćen drugom Odlukom ¹¹	Nije prihvatljivo
Revizija – usp. s odjeljkom 5.3		
Komunikacija i vidljivost – usp. s odjeljkom 6	bit će obuhvaćen drugom Odlukom	Nije prihvatljivo
Nepredviđeni troškovi ¹²	0	Nije prihvatljivo
Ukupno	6 000 000	

¹¹Ako akcija nije obuhvaćena sporazumom o finansiranju (vidi odjeljak 4.1), staviti "bit će obuhvaćena drugom odlukom" jer je malo vjerovatno da će ugovori o ocjeni i reviziji ove akcije biti sklopljeni unutar N+1. Ovi ugovori moraju biti odobreni drugom Odlukom o finansiranju.

¹²Uzeti u obzir da ugovori u kojima nije sklopljen sporazum o finansiranju, nepredviđeni troškovi moraju biti pokriveni pojedinačnim i pravnim obavezama do 31. decembra N+1.

4.6. Organizacijska struktura i odgovornosti

Ključni dokument sektorske politike u ovom sektoru je Strateški okvir PAR 2018.-2022. i s njim povezani Akcioni plan (usvojen od strane vlada Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i Republike Srpske), ali zbog složenosti i opsega sektora, postoji nekoliko drugih državnih ili entitetskih strategija koje određuju orijentaciju politike prema različitim područjima sektora (strateški dokument na državnom nivou u području statistike, strategije povezane s upravljanjem javnim finansijama, itd.).

Institucija za koordinaciju sektora je Ured koordinatora za reformu javne uprave (PARCO) koji je odgovoran za pripremu, koordinaciju i provedbu zajedničke državne politike u oblasti PAR-a. PARCO je uspio izgraditi međuvladinu i međuinstitucionalnu saradnju i koordinaciju u sektoru koja je osigurana kroz PAR strukturu (propisanu Zajedničkom platformom za koordinaciju i provedbu Akcionog plana za PAR). Koordinator reforme javne uprave u entitetima i BD odgovorni su za koordinaciju reformskih napora na svojim administrativnim nivoima, dok je PARCO odgovoran za cjelokupnu koordinaciju reforme javne uprave. Međuvladina i međuinstitucionalna saradnja i koordinacija odvijaju se kroz različita radna tijela vezana za svaku reformsku oblast i ta struktura će se koristiti za provedbu planiranih aktivnosti u okviru ove Akcije. Imajući u vidu da su aktivnosti u okviru ove Akcije ujedno i aktivnosti iz Akcionog plana za PAR, solidan broj institucija (koje su u Akcionom planu za PAR označene kao odgovorne za provedbu srodnih aktivnosti) bit će uključen u provedbu aktivnosti u okviru ove Akcije u skladu sa svojim nadležnostima iz Akcionog plana za PAR.

Postoji i neka podsektorska institucionalna saradnja. U oblasti statistike, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine zadužena je za cjelokupnu koordinaciju rada, praćenje i kontrolu provedbe aktivnosti iz strategije statistike, u skladu s odredbama *Zakona o statistici Bosne i Hercegovine i Sporazuma o primjeni usklađenih metodologija i standarda u izradi statističkih podataka Bosne i Hercegovine*. Provedba aktivnosti vezanih uz područje statistike u sklopu ove Akcije bit će organizirana prema navedenom zakonskom okviru.

Upravni odbor(i), koji se sastoji od svih relevantnih sudionika uključenih u određenu AD komponentu/ishod (povezani rezultati), uspostaviti će se na početku provedbe Akcije.

Upravni odbor(i) će nadgledati provedbu aktivnosti u okviru ove Akcije. Osim javnog naručioca, Upravni odbor(i) će uključivati predstavnike glavnih sudionika sa svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini. Sastav Upravnog(ih) odbora će osigurati ravnopravnu zastupljenost interesa svih ključnih aktera naglašavajući djelotvornost i efikasnost takvog tijela.

Uloga Delegacije EU će biti da osigura usklađenost pružene pomoći sa Agendom EU za BiH.

Kao dio svoje ovlasti provedbe budžeta i radi zaštite finansijskih interesa Unije, Komisija će sudjelovati u gore navedenim strukturama upravljanja uspostavljenim za upravljanje provedbom akcije.

4.7. Preduvjeti

Nije primjenjivo

5. MJERENJE UČINKA

5.1. Praćenje i izvještavanje

Svakodnevno tehničko i finansijsko praćenje provedbe ove akcije bit će kontinuiran proces i dio odgovornosti provedbenog partnera. U tom cilju, provedbeni partner će uspostaviti stalni sistem internog, tehničkog i finansijskog praćenja aktivnosti i izraditi redovne izvještaje o napretku (najmanje jednom godišnje) i završne izvještaje. Svaki izvještaj će pružiti tačan prikaz implementacije akcije, poteškoća na koje se naišlo, uvedenih promjena, kao i stepen postizanja njenih rezultata (Ishodi i direktni rezultati) mjerenih odgovarajućim pokazateljima, koristeći kao referencu matricu logičkog okvira (za modalitet projekta).

Uloge i odgovornosti za prikupljanje, analizu i praćenje podataka

Praćenje provedbe ove akcije bit će kontinuirani proces i dio odgovornosti provedbenog partnera i operativnog rukovodioca iz EU. Obje vrste internog praćenja moraju se provoditi na uključiv način, uključujući ključne sudionike.

Različite odgovornosti za ovaj dvostruki interni nadzor su sljedeće:

- Praćenje od strane provedbenih partnera imat će za cilj prikupljanje i analiziranje podataka za informiranje o napretku prema postizanju planiranih rezultata kako bi se unosili procesi donošenja odluka na nivou upravljanja akcijom i izvještavalo o korištenju resursa.
- Praćenje od strane operativnih rukovodilaca iz EU imat će za cilj nadopunu praćenja provedbenih partnera, posebno u ključnim trenucima akcijskog ciklusa. Također će imati za cilj osigurati dobro praćenje preporuka eksternog praćenja i informirati rukovodstvo EU-a. Ovo praćenje može imati različite oblike (sastanci s provedbenim partnerima, odbori za upravljanje akcijom, provjere na licu mjesta, sastanci s korisnicima itd.), o čemu se odlučuje na osnovu konkretnih potreba i raspoloživih resursa.

Što se tiče PAR-a, Ured koordinatora za reformu javne uprave kao ključna koordinirajuća institucija u sektoru redovno prikuplja informacije o provedbi svih aktivnosti u povezanom IPA sektoru. Ključni korisnici uključeni su u proces prikupljanja informacija i pripreme izvještaja o praćenju. Imajući u vidu da je većina aktivnosti povezana sa Strateškim okvirom PAR-a i da se neki pokazatelji iz Akcionog plana koriste u logičkom okviru ove Akcije, Ured koordinatora će koristiti sistem za praćenje provedbe Akcionog plana PAR-a za prikupljanje informacija o napretku u ostvarivanju tih pokazatelja. Dodatni izvori informacija bit će ključni korisnici iz različitih projekata, dokumenti (rezultati) nastali tokom provedbe projekata, kao i sastanci Upravnog odbora.

Napredak će se prikazati kroz redovne izvještaje o praćenju IPA-e zajedno s Direkcijom za evropske integracije, kao i na sastancima nadzornih odbora.

Što se tiče rezultata reforme javne uprave povezanih s nacionalnim strateškim dokumentom i Akcionim planom, nacionalna uprava će koristiti svoj sistem redovnog praćenja za mjerenje pokazatelja koji su iz Akcionog plana preneseni u logički okvir. PARCO će podijeliti nacionalne izvještaje o monitoringu s Delegacijom EU u Bosni i Hercegovini.

Što se tiče intervencija u području statistike, uspostaviti će se Sektorski upravni odbor za praćenje provedbe Akcije i bit će sastavljen od glavnih korisnika i relevantnih institucija u Bosni i Hercegovini.

Akciju će redovno pratiti Delegacija EU u Bosni i Hercegovini. Praćenje će se provoditi putem sastanaka upravnih odbora, tromjesečnih pregleda provedbe Delegacije EU, provjera na licu mjesta, sastanaka s korisnicima i konsultantskim društvima/izvođačima.

Kako bi se osiguralo odgovarajuće praćenje provedbe Akcije, mogu se provesti dvije srednjoročne i jedna završna procjena rezultata Akcije. Svaka od srednjoročnih analiza bit će provedena nakon prve i druge godine provedbe Akcije, i procijenjena u odnosu na srednjoročne ciljeve (prekretnice). Konačna procjena temeljit će se na ciljevima definiranim za godinu 2025/2026 i predstavljenim u logičkom okviru. Rezultati ovih procjena

bit će predočeni Delegaciji EU i sektorskom upravnom odboru nakon odobrenja rukovodioca programa u Delegaciji EU.

Komisija može poduzeti dodatne nadzorne posjete projektu putem vlastitog osoblja i neovisnih konsultanata koje je direktno angažirala Komisija za neovisne nadzorne preglede (ili koje je angažirao odgovorni agent kojeg je Komisija angažirala za provedbu takvih pregleda). Dakle, Akcija bi mogla biti podvrgnuta vanjskom nadzoru u skladu s pravilima i postupcima Evropske komisije utvrđenim u Sporazumu o finansiranju.

5.2. Evaluacija

S obzirom na prirodu akcije, srednjoročna i/ili završna evaluacija neće se provoditi za ovu aktivnost ili njene komponente.

U slučaju da evaluacija nije predviđena za neke komponente akcije, Komisija može tokom provedbe odlučiti poduzeti takvu evaluaciju iz propisno opravdanih razloga, bilo vlastitom odlukom ili na inicijativu partnera. Finansiranje evaluacije bit će obuhvaćeno drugom Odlukom o finansiranju.

5.3. Revizija i verifikacije

Ne dovodeći u pitanje obaveze koje se primjenjuju na ugovore zaključene radi implementacije ove Akcije, Komisija može, na osnovu procjene rizika, ugovoriti nezavisnu reviziju ili verifikaciju za jedan ili više ugovora ili sporazuma.

Revizije će se finansirati prema drugoj odluci o finansiranju.

6. KOMUNIKACIJA I VIDLJIVOST

Vidljivost finansiranja od strane EU i saopštenja o ciljevima i utjecaju Akcija su zakonska obaveza za sve Akcije koje finansira EU, kao što je navedeno u zahtjevima za komunikaciju i vidljivost EU koji su na snazi.

Konkretno, primaoci sredstava EU moraju priznati porijeklo sredstava EU i osigurati njegovu odgovarajuću vidljivost:

- davanjem izjave u kojoj se na vidljiv način ističe podrška dobijena od EU na svim dokumentima i komunikacijskom materijalu koji se odnose na implementaciju sredstava, uključujući službenu web stranicu i račune društvenih medija, gdje postoje; i
- promoviranjem akcija i njihovih rezultata pružanjem koherentnih, djelotvornih i proporcionalnih ciljanih informacija višestrukoj publici, uključujući medije.

Mjere vidljivosti i komunikacije će implementirati, prema potrebi, nacionalne administracije (na primjer, u vezi sa reformama vezanim za PAR), izvođači radova i korisnici twinning grantova. Odgovarajuće ugovorne obaveze će biti uključene, odnosno, u sporazume o finansiranju, ugovore o nabavci i twinning grantu.

Mjere će se zasnivati na posebnom Planu komunikacije i vidljivosti, koji je uspostavljen i implementiran u skladu sa zahtjevima za komunikaciju i vidljivost EU koji su na snazi. Plan uključuje, između ostalog, komunikacijski narativ i glavne poruke za Akciju, prilagođene različitim ciljnim grupama (zainteresirane strane, civilno društvo, šira javnost, itd.).

Mjere vidljivosti i komunikacije specifične za ovu Akciju bit će komplementarne širim komunikacijskim aktivnostima koje direktno provode službe Evropske komisije i/ili Delegacije i uredi EU. Evropska komisija i Delegacije i uredi EU treba da budu u potpunosti informirani o planiranju i implementaciji specifičnih aktivnosti vidljivosti i komunikacije, posebno u pogledu narativa komunikacije i glavnih poruka.

7. ODRŽIVOST

Akcija EU4 PAR Povećani administrativni kapacitet je dvosmjerna akcija, usmjerena na javnu upravu i njen sastavni dio statistike. Predviđene intervencije odnose se na unapređenje informatičke infrastrukture s ciljem pružanja bolje usluge građanima (digitalizirane usluge). S obzirom na statistiku, potrebno je ciljano poboljšati niz statističkih domena (poboljšati obujam, kvalitetu i statističku proizvodnju) poštujući glavna načela sektorskog pristupa.

Razvijeni kapaciteti i vještine sudionika koji imaju koristi od ove akcije omogućit će im da na efikasan način nastave svoje zadatke nakon završetka Akcije. Snažno vlasništvo među korisnicima projekta za provedbu reforme javne uprave, kao i daljnji razvoj i modernizacija u području statistike osigurat će se aktivnim uključivanjem nadležnih državnih službenika u provedbu Akcije.

Kako je ovom Akcijom predviđen razvoj informacionog sistema u oba područja, reformi javne uprave i statistici, da bi se osigurala održivost, razvoj upravljačkih informacionih sistema i drugih IT sistema poštivat će, prema potrebi, nacionalne standarde Bosne i Hercegovine za interoperabilnost. U slučajevima kada oni nedostaju, konsultacije s nadležnim tijelima u području informacione i komunikacione tehnologije (ICT) bit će preduvjet prije raspisivanja bilo kakvih konkursa. Također, nadležne institucije će voditi odgovarajuću brigu o novouspostavljenim informacionim sistemima osiguravajući odgovarajuću finansijsku podršku za planirano potrebno održavanje.

Izgradnja kapaciteta predviđena kroz mjere osposobljavanja bit će osmišljena i provedena u saradnji s odgovarajućim institucijama odgovornim za osposobljavanje u javnom sektoru, osiguravajući da se takvo osposobljavanje(a) može ponoviti u budućnosti prema potrebi. Izvještaji o ključnim statističkim podacima vezanim uz rad na izgradnji kapaciteta slat će se korisnicima i javnom naručiocu za akciju, te institucijama za obuku.

S obzirom na sve gore navedeno, ova će Akcija dati održive rezultate budući da je osmišljena kao podrška korisničkim institucijama i strukturama koje već postoje, ali zahtijevaju dodatnu pomoć u složenom procesu usklađivanja s pravnom tečevinom i najnovijim međunarodnim standardima u području javne uprave i statistike. Svi rezultati u vezi s ovom Akcijom povezani su s već uspostavljenim strukturama i postupcima na svim nivoima vlasti i rezultirat će održivim rezultatima potkrijepljenim snažnim vlasništvom korisnika.

DODATAK I.3

Sporazuma o finansiranju Godišnjeg akcionog plana za Bosnu i Hercegovinu za 2022.

Akcionni dokument za EU za upravljanje javnim finansijama (EU4PFM)

1. SINOPSIS

1.1. Tabela sažetka akcije

Naslov	Akcionni dokument za EU za upravljanje javnim finansijama (EU4PFM) Godišnji akcionni plan za Bosnu i Hercegovinu za 2022.
OPSYS	ACT-61460; JAD.1045709
Osnovni akt	Finansirano u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA III)
Inicijative Tim Evropa (Team Evrope)	Ne
Zona koja ima koristi od akcije	Ova akcija će se provoditi u Bosni i Hercegovini
Programski dokument	Programski okvir IPA III
INFORMACIJE O PRIORITETNIM PODRUČJIMA I SEKTORIMA	
Prozor i tematski prioritet	Prozor 2 - Dobro upravljanje, usklađivanje s pravnom tečevinom EU, dobrosusjedski odnosi i strateška komunikacija Tematski prioritet 1: Dobro upravljanje
Ciljevi održivog razvoja (SDGs)	Glavni SDG (samo 1): SDG 16 - Mir, pravda i jake institucije, konkretno, podrazumijevaju razvoj „efikasnih, odgovornih i transparentnih institucija na svim nivoima”. Drugi značajni ciljevi održivog razvoja (do 9) i, gdje je to prikladno, ciljevi: SDG 8 - Dostojanstven rad i ekonomski rast SDG 10 - Smanjiti nejednakost unutar i među zemljama SDG 17 - Partnerstvo za ciljeve
DAC kod(ovi)¹	15110 - Politika javnog sektora i administrativni menadžment 15111 - Upravljanje javnim finansijama (PFM)
Glavni kanal isporuke	Bilateralni

¹ DAC sektori (šifre i opisi) navedeni su u prvom i četvrtom stupcu kartice "kodovi namjene" u sljedećem dokumentu: <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-financestandards/dacandcrscodelists.htm>

Markeri ² (iz DAC obrasca)	Opći cilj politike	Nije ciljano	Značajan cilj	Glavni cilj
	Razvoj sudjelovanja/dobro upravljanje	☐	☐	☒
	Pomoć okolišu	☒	☐	☐
	Rodna ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojčica	☐	☒	☐
	Razvoj trgovine	☐	☒	☐
	Reproduktivno zdravlje majke, novorođenčadi i djeteta	☒	☐	☐
	Smanjenje rizika od katastrofa	☒	☐	☐
	Uključivanje osoba sa invaliditetom	☒	☐	☐
	Ishrana ³	☒	☐	☐
	Markeri RIO konvencije	Nije ciljano	Značajan cilj	Glavni cilj
Biološka raznolikost	☒	☐	☐	
Borba protiv dezertifikacije	☒	☐	☐	
Ublažavanje klimatskih promjena	☒	☐	☐	
Prilagođavanje klimatskim promjenama	☒	☐	☐	
Interni markeri ⁴	Ciljevi politike	Nije ciljano	Značajan cilj	Glavni cilj
	Povezivanje	☒	☐	☐
	Digitalizacija	☐	☐	☒
	Migracija ⁵	☒	☐	☐
	COVID-19	☒	☐	☐
PODACI O BUDŽETU				

² Za smjernice, pogledajte <https://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-standards/>. Idite na "Prikupljanje podataka i resursi za izvjestioce", odaberite Dodatak 2, priloge 18 (politika) i 19 (Rio) direktive o izvještavanju.

Ako je akcija označena u DAC obrascu kao doprinos jednom od ciljeva opće politike ili RIO načelima kao glavni cilj ili značajan cilj, to bi trebalo biti prikazano u matrici logičkog okvira (u lancu rezultata i/ili pokazateljima).

³ Provjerite Priručnik o markeru politike prehrane OECD-DAC-a ([Handbook on the OECD-DAC Nutrition Policy Marker](#))

⁴ Ovi markeri imaju drugačiji opseg/obrazloženje od DAC kodova. Oni se izvlače iz nivoa raspodjele budžeta i naglaska koji se daje akciji u smislu odabranih glavnih ciljeva. Definicija ciljeva, rezultata, aktivnosti u opisu akcije treba biti u skladu s ovim odjeljkom.

⁵ Za detaljne informacije o programiranju migracije i prisilnog raseljavanju, pogledajte tematske smjernice ([thematic guidance note](#)) o migraciji i prisilnom raseljavanju; za informacije o migracijskom markeru, pogledati dodatak 2 tematskih smjernica.

Relevantni iznosi	Budžetska linija: 15.020101.01 Ukupni procijenjeni trošak: EUR 3 500 000 Ukupni iznos doprinosa iz budžeta EU u EUR: EUR 3 500 000
UPRAVLJANJE I PROVEDBA	
Modaliteti provedbe (vrsta finansiranja i način upravljanja)	Modalitet projekta Direktno upravljanje putem: - Nabavke (usluga i opskrba) - Grant za partnerski projekt (<i>twinning</i>)
Relevantni prioriteti i predvodnici iz Ekonomskog i investicionog plana za Zapadni Balkan [samo za Zapadni Balkan]	Prioriteti: "Digitalna tranzicija", "Upravljanje, vladavina prava, PAR" Predvodnici: "VIII Digitalna infrastruktura"
Krajnji datum za sklapanje Sporazuma o finansiranju	Najkasnije do 31. decembra 2023.
Krajnji datum za zaključivanje sporazuma o doprinosu/delegiranju, ugovora o nabavci i grantu	3 godine nakon datuma zaključenja Sporazuma o finansiranju, sa izuzetkom slučajeva navedenih u članu 114(2) Finansijske uredbe
Indikativni [operativno provedbeni] [prihvatljivi] period	72 mjeseca ⁶ nakon zaključenja Sporazuma o finansiranju
Krajnji datum za implementaciju Sporazuma o finansiranju	12 godina nakon zaključenja Sporazuma o finansiranju

1.2. Sažetak akcije

Glavni utjecaj ove Akcije je unapređenje upravljanja javnim finansijama u Bosni i Hercegovini u dijelu koji se tiče jačanja operativnih kapaciteta i digitalizacije kako bi se osigurali funkcionalni sistemi upravljanja javnim finansijama koji poštuju preporuke EU u ovoj oblasti. Da bi se to osiguralo, akcija će se fokusirati na jačanje mobilizacije prihoda i poboljšanje poslovnog okruženja.

Akcija će povećati ukupnu efikasnost sistema prikupljanja prihoda kroz jačanje indirektnog oporezivanja uvođenjem i provedbom novih procedura i najboljih praksi EU.

⁶ Broj mjeseci ne smije biti veći od 72 mjeseca.

2. OBRAZLOŽENJE

2.1. Kontekst

Reforma javne uprave (PAR), zajedno s vladavinom prava i privrednim razvojem, temeljni je stub procesa proširenja. Bosna i Hercegovina je tokom 2020. godine⁷ usvojila Strateški okvir za reformu javne uprave 2018-2022 (PAR SF) i prateći Akcioni plan na svim nivoima vlasti (država, entiteti i Distrikt). Razvoj i usvajanje strategije reforme upravljanja javnim finansijama (PFM) na nivou cijele zemlje i s njim povezanog akcionog plana aktivnosti predviđeni su Akcionim planom za reformu javne uprave. Slijedeći preporuke Komisije, Strategija PFM-a za cijelu državu predstavlja jedno od ključnih područja i stubova reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini, a jedan dio PFM-a integriran je u PAR SF. Priprema i usvajanje vjerodostojne i relevantne Strategije reforme upravljanja javnim finansijama u BiH predstavlja osnovu za zajednički reformski pravac upravljanja javnim finansijama u cijeloj zemlji.

Bosnu i Hercegovinu (BiH) karakterizira asimetrična fiskalna decentralizacija s više nivo vlasti i njihovim visokim stepenom fiskalne autonomije – institucije BiH, entiteta *Republika Srpska* (RS), entiteta Federacija BiH (FBiH) i Brčko Distrikta (BD). Svi nivoi vlasti finansiraju se iz indirektnih poreza, čiju administraciju i upravljanje centralizira Uprava za indirektno oporezivanje i njeno Upravno vijeće. Dok se institucije BiH uglavnom finansiraju iz indirektnih poreza, ostali nivoi vlasti (entiteti i Brčko Distrikt) finansiraju se i iz direktnih poreza i socijalnih doprinosa, za čiju administraciju i raspodjelu su isključivo odgovorni entiteti i Brčko Distrikt. Osim toga, svaki nivo vlasti ima pravo uvesti različite administrativne naknade i neporeske prihode.

Ne postoji jedinstveni okvir upravljanja javnim finansijama, kako u organizacionom tako i u materijalnom smislu. No, u proteklom razdoblju učinjeni su značajni pomaci u smislu jačanja javnih finansija i povećanja kvaliteta upravljanja. Strateško opredjeljenje za evropske integracije dovelo je do brojnih reformi i usklađivanja u smislu bolje fiskalne i finansijske konsolidacije, odnosno boljeg upravljanja javnim finansijama na svim nivoima vlasti u BiH.

U proteklom periodu svi nivoi vlasti, osim RS-a, donijeli su i implementirali strateške akte PFM-a koji su završili 2020. godine, i to: institucija na državnom nivou – Strategija upravljanja javnim finansijama u institucijama Bosne i Hercegovine 2017. – 2020.; na nivou entiteta - FBiH – Strategija upravljanja javnim finansijama FBiH za period 2017.-2020., i Strategija upravljanja javnim finansijama BDBiH za period 2017.-2020., u Brčko Distriktu.

U Izvještaju Komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. godinu⁸ navodi se da strategija reforme PFM-a za cijelu zemlju tek treba biti izrađena i usvojena kako bi se osigurao zajednički smjer reformi PFM-a. Međutim, bilo bi vrlo korisno imati strategiju za cijelu državu, povezujući te postojeće strateške dokumente upravljanja javnim finansijama i osiguravajući da su reformski napori dobro koordinirani i uspješno provedeni.

Izrađene su i pojedinačne strategije za period od 2020. do 2025. godine za RS, FBiH, Brčko Distrikt, te u institucijama na državnom nivou. Sve ove strategije razvijene su na sličan način u smislu da obuhvataju sva ključna područja javnih finansija, a to su: fiskalni okvir, javni prihodi, budžet (planiranje, razvoj i izvršenje budžeta), upravljanje i praćenje te provođenje efikasnih internih i vanjska kontrola. Uloženi su reformski napori u različitim podsistemima upravljanja javnim finansijama na različitim nivoima vlasti, pridonoseći usklađivanju s međunarodnim standardima u području interne kontrole i revizije, upravljanja dugom, trezorskog poslovanja i vanjske revizije. Sisteme PFM-a na svim nivoima vlasti potrebno je dodatno uskladiti

⁷ Osnova za izradu Strateškog okvira i Akcionog plana RJU, kao glavnog sektorskog strateškog dokumenta, bila su Načela javne uprave koja se sastoje od 6 stubova: strateški okvir, razvoj i koordinacija politika, državna služba i upravljanje ljudskim resursima, odgovornost, služba isporuka i upravljanje javnim finansijama.

⁸ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/bosnia-and-herzegovina-report-2021_en